

Nlaš tednik

Koroška

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 50 V Celovcu dne 11. decembra 1952 Cena 1 siling

ZA BOŽIČ
blago za damske in moške obleke, flanela,
barhent, posteljina in flanelaste rjuhe v
največji izbiri pri

Stoffe
Ludwig
Adamitsch

BELJAK -
VILLACH
Hauptplatz 21

Posarje

V nedeljo, dne 30. novembra 1952, je Posarje odločalo in odločilo o svoji bodočnosti.

Že po prvi svetovni vojni je bilo Posarje sporno jabolko med Francijo in Nemčijo. Volivci Posarja so 1936. s svojim ljudskim glasovanjem odločili, da hočejo z nad dvetretjinsko večino nazaj k Nemčiji. To glasovanje v Posarju je bila prva velika zunanjepolitična zmaga narodnega socializma. Ta zmaga leta 1936 je bila tudi početek nemške nadutosti, sledil je kmalu nato naval na Avstrijo in Češko ter končno na Poljsko. Tako je bilo ravno Posarje leta 1936 prvi korak v nesrečo vse Evrope.

Po letu 1945 je Posarje bilo zopet v istem položaju. Bogastvo premogovnikov tvori namreč podlago francoski železni industriji v Alzaciji in Loreni in francoska industrija je na ta premog navezana.

Razume se, da je Francija po zmagi leta 1945 zopet zahtevala bogate premogovnike zase. Ob spoznanju pa, da je posarsko prebivalstvo vendarle nemško, je Francija v svoji demokratični miselnosti priznala Posarju takoj poseben upravni in politični položaj. Vodstvo posarske politike je zopet prevzel znani Nemec Hoffmann, ki je tudi po prvi svetovni vojni dirigiral posarsko politiko. Tedaj je ta njegova politika doživela z nemško plebiscitno zmago leta 1936 popoln poraz.

Po katastrofi druge svetovne vojne pa so Posarci v gospodarski zvezi s Francijo imeli od vsega početka ves drugačen gospodarsko-politični položaj kakor ostala Nemčija in so se tako tudi hitro opomogli od vseh vojnih posledic.

Tudi Hoffmann, ki je čas svetovne vojne preživel v emigraciji v južni Ameriki, se je mnogo naučil. Naš sotrudnik je imel pred 30. novembrom 1952 priliko razgovora z Hoffmannovim prijateljem, ki živi v Celovcu in je s Hoffmannom preživel emigracijo v južni Ameriki v istem stanovanju. Pri tem razgovoru je Hoffmannov celovški prijatelj označil Hoffmanna kot velikega Evropejca, ki se od vsega početka v polni meri zaveda svoje vzvišene naloge v trenju med Francijo in Nemčijo. Ta gospod je tudi jasno napovedal, da presoja prebivalstvo v Posarju položaj tako trezno, da bo posarski nemški narod odločil evropsko. In res se je tako tudi zgodilo.

Zapadno-nemška vlada v Bonnu in vse nemške stranke, ki so v vladi ali v opoziciji, so napele vse sile, da pridobi prebivalstvo Posarja, naj se ali ne udeleži glasovanja ali pa naj glasuje neveljavno. Posarci pa so 30. novembra jasno povedali, in to z nad dvetretjinsko večino, da se tudi po svojem nemškem materinskem narodu ne pustijo več izrabljati za gonjo proti Franciji. Saj so ravno oni sami na svoji koži v preteklosti nosili vse breme take politične igre. Z volilnimi listki so jasno povedali, da hočejo o svoji politični in gospodarski usodi odločiti sami.

Za vlado v Bonnu in za vse nemški imperializem ene ali druge oblike je bila ta odločitev hud poraz, katerega ni nihče pričakoval. Celo pozivi trierskega nadškofa niso zalegli. Preizkušeno ljudstvo je jasno spregovorilo, da noče več služiti enemu ali drugemu nacionalnemu stremljenju, marveč se hoče postaviti v službo vse Evrope, v službo končnega poravnavanja spora med Nemci in Francozi. To je smisel velike odločitve 30. novembra v Posarju.

V posarski odločitvi je bil storjen v smeri združene Evrope velik korak.

Prizadeti narod je spregovoril! Beseda je jasna!

Se na drugem koncu Evrope se kaže podoben razvoj. Trst je sporno jabolko med Jugoslavijo in Italijo. Prebivalstvo je sicer

Ustavni spor v Nemčiji

V zapadno-nemškem parlamentu v Bonnu so sprejeli — kakor poročamo na drugi strani v zunanjepolitičnem pregledu — z veliko večino v drugem branju pogodbe z zapadnimi zavezniki in evropsko obrambno pogodbo. Obe ti dve pogodbi sicer nalagata do gotove mere tudi Nemčiji bremena in dolžnosti, v še večji meri pa prinašata Nemčiji zopetno samostojnost v gospodarskem, političnem pa tudi vojaškem pogledu.

Proti tem pogodbam pa so nastopili zlasti nemški socialni demokrati, ki trdijo med drugim, da bi pomenil sprejem teh pogodb spremembo nemške ustave in da je potrebna zato za sprejem teh pogodb dvetretjinska večina. Ako bi bilo to res, sedanja vladna večina ne bi mogla sprejeti teh pogodb proti glasovom socialnih demokratov in komunistov.

Zato se je obrnil zapadno-nemški državni predsednik prof. dr. Heuss na ustavno sodišče v Karlsruhe, ki naj bi razsodilo. To sodišče sestavlja več oddelkov, ki se imenujejo senati. V senatnem odboru, ki odloča o predloženem vprašanju, ima verjetno večino sedanja vladna večina v Nemčiji. Med ostalimi sodniki ustavnega sodišča pa ima verjetno precejšnjo zaslonbo social-demokratska stranka. V skupni seji so ti sodniki odločili, da more sklep, ki ga bodo skupno sprejeli, veljati tudi za vse odločitve posa-

meznih senatov, ki ne sme torej odločati po svoji uvidevnosti.

Obrambne pogodbe v nevarnosti

Ako bi torej bil skupni sklep sodnikov proti naziranju vladne večine, tudi senat ne sme drugače odločiti. To bi pa pomenilo, da nemški parlament ne more sprejeti predloženih in že napol sprejetih pogodb. S tako odločitvijo bi bila ogrožena zapadno-evropska obramba, kar je največja želja vlade Sovjetske zveze. Zato sklep sodnikov v Karlsruhe hote ali ne hote podpira politiko Sovjetske zveze.

Po tem sklepu se je odpeljal zapadno-nemški kancler dr. Adenauer takoj k predsedniku prof. dr. Heussu in se je z njim nad eno uro posvetoval. Verjetno mu je v imenu vlade predlagal, naj bi predsednik umaknil svoje vprašanje na ustavno sodišče. Ako tam tega vprašanja ni, tudi sodišče o njem ne more razpravljati in parlament sklepa po svoji uvidevnosti.

Ta ustavni spor v Nemčiji bi mogel v precejšnji meri vplivati tudi na razpoloženje v francoskem parlamentu, kjer bi morali tudi čimprej začeti razpravljati o sprejemu zapadno-evropske obrambne pogodbe. Dokler pa nemški parlament teh pogodb ni odobril, skoraj ni verjetnosti, da bi jih odobrili francoski parlament.

Želja po samostojnosti

Severna Afrika je bila razdeljena pred drugo svetovno vojno v razna vplivna področja evropskih držav. V Egiptu in Sudanu so imeli glavno besedo Angleži, v Abesiniji, Eritreji, Somaliji in Libiji so se šopirili Italijani, Tunis in Maroko sta priznavala vrhovno oblast Francije in del Maroka je bil pod nadzorstvom Španije.

Po svetovni vojni je zadobila Abesinija spet svojo samostojnost, z njo sta združeni Somalija in deloma Eritreja, samostojna je Libija s Tripolisom in Italija je tako izgubila vsak politični vpliv v Afriki. — Egipt se poizkuša otresti vsakega vpliva Angležev in tudi Sudan bi rad dosegel samostojnost.

Ni čudno, da je želja po čim večji neodvisnosti ali pa popolni samostojnosti vplivala tudi na Tunis in Maroko, ki sta v sestavu francoske državne skupnosti. V tem podpirajo obe ti dve afriški pokrajini arabske države, ki so predložile reševanje tega vprašanja glavni skupščini Združenih narodov. Francozi pa pravijo, da je to njihovo notranje vprašanje in da Združeni narodi

nimajo pravice vtikati se v njihove notranje zadeve.

Medtem pa je prišlo do večjih nemirov v Tunisu, razburjenje domačinov pa je še povečal umor glavnega tajnika tuniške delavske zveze, Fehrat-a Hašed-a, ki je bil umorjen v svojem avtomobilu na cesti zunaj Tunisa. Zaradi umora glavnega tajnika so delavci oklicali tridnevni štrajk.

Nemiri so se nato razširili iz Tunisa na prejšnj na Maroko in je v glavnem mestu te pokrajine, v Casablanci, prišlo do spopadov med domačini Arabci in med francoskimi žandarmerijskimi oddelki in oddelki redne francoske vojske. Pri tem je bilo ubitih nad 50 oseb. Šele po hujših spopadih se je posrečilo vzpostaviti red in mir.

Pri Združenih narodih je zastopnik Združenih držav pozval Francoze in Tunezijce, naj bi se čim preje sporazumeli. Po njegovem prepričanju imajo v tem sporu oboji prav in zato naj bi oboji brez prelivanja krvi našli pot medsebojnega zaupanja.

Pomanjkanje v Vzhodni Nemčiji

Vzhodno-nemški ministrski predsednik Otto Grotewohl je po radiu opozoril prebivalstvo sovjetskega območja Nemčije na nevarnost velikega pomanjkanja živil.

Ker je treba povsod najti krivca, pravega ali nepravlega, so ga našli tudi pri grozeči lakoti v Vzhodni Nemčiji. Zato je bil že odstavljen minister za prehrano dr. Karl Hamann, poleg njega pa še večje število višjih uradnikov prehranbenega ministrstva.

Razen tega je ministrski predsednik tudi sporočil, da je bil imenovan posebni komisar, ki naj uredi preskrbo z maščobami, katerih v Vzhodni Nemčiji najbolj primanjkuje. Na podeželje pa je odpotovalo 15 ministrov in državnih podtajnikov, ki bodo pozvali kmete, naj povečajo proizvodnjo mleka in masla. Zaenkrat pa je v Vzhodni Nemčiji ukinjena prodaja masla, ni pa tudi ne dobiti sladkorja, primanjkuje pa krompirja in vse zelenjave.

ki je končno nastal iz gospodarskih potreb svojega zaledja.

Prepričani smo, da bo tudi Trst v do glednem času odločil, kakor je odločilo Posarje. Ne služimo ne enemu in ne drugemu narodnemu šovinizmu, služimo Evropi, naši skupni domovini!

Mogoče ta razvoj na najbolj vročih toriščih evropske politike tudi nam koroškim Slovincem nalaga nalogo, da malo razmislimo.

KRATKE VESTI

V Celovcu je britanska zasedbena oblast spet izročila svojemu namenu šolsko poslopje ob Radetzkyjevi cesti, takozvano Zapadno šolo — Westschule, v kateri je 28 razredov. Skupno je sedaj v Celovcu — 14 občinskih šolskih poslopij, v katerih je 173 razredov; manjka še 83 razredov.

Koncem meseca novembra je bilo na Koroškem 10.489 brezposelnih, to je trikrat toliko kakor lansko leto ob istem času. — Od 1. febr. 1953 bodo povišane na Koroškem plače gradbenim delavcem za 8 odstotkov.

Vrhovni poveljnik vojnih sil Atlantske zveze v Evropi, general Ridgway, je prejšnji teden nadzoroval italijanske utrdbe na meji proti Avstriji in Jugoslaviji.

Prejšnji ponedeljek so odprli v Grazu novo „Ameriško hišo“. Namen te nove ustanove je omogočiti vsem obiskovalcem čim boljše spoznavanje krajev, razmer, navad in običajev prebivalstva Združenih držav.

V Londonu je bila gospodarska konferenca vseh držav britanske državne skupnosti. Na konferenci so bili ministrski predsedniki in gospodarski ministri vseh držav britanske skupnosti.

Potem ko so bile z veliko večino sprejete za članice mednarodne organizacije za znanost, kulturo in umetnost (UNESCO) Španija, Nepal in Libija, ima ta organizacija 68 držav-članic. Medtem pa je Poljska že najavila svoj izstop.

Ameriško trgovsko ministrstvo je izdalo pregled o vsej pomoči, ki so jo dale Združene države različnim državam od 30. 6. 1940 dalje. Ta gospodarska, vojaška, finančna in tehnična pomoč znaša okrog 82 milijard dolarjev. Največ je dobila Velika Britanija (36 milijard) in nato Sovjetska zveza (11 milijard). Avstrija je dobila 837 milijonov dolarjev.

Ameriško zunanje ministrstvo ali Department of State, kakor se uradno imenuje, ima skupno doma in po vsem svetu okrog 23.000 nameščencev.

Po poročilih ameriškega senata ima Sovjetska zveza za svojo propagando po vsem svetu izven Sovjetske zveze okrog 1 milijon in 500 tisoč izsolanih propagandistov.

Prejšnjo nedeljo so bile „volitive“ v Romuniji. Pri teh „volitivah“ je bila udeležba po načrtu 97 odst., in Demokratska fronta je tudi po načrtu dobila 98 odst. — To nedeljo so bile „volitive“ v Sloveniji, udeležba je bila okrog 97 odst. in edina dovoljena stranka, „Osvobodilna fronta“, je dobila okrog 98 odst. glasov.

Zaradi silnega vetra in ostrega mraza (35°C pod ničlo) je morala švicarska ekspedicija, ki je bila že tik pod vrhom najvišje gore na svetu, prekiniti svoj poizkus, da kot prva doseže ta vrh. Mont Everest je tako še nepremagan.

Pri Bermuda otokih v Srednji Ameriki je treščilo v morje kubansko potniško letalo, pri čemer je bilo 44 potnikov mrtvih.

Južno od Berlina je zavozil vlak v potniški avtobus. Pri tem je bilo 10 oseb mrtvih, 25 pa težko ranjenih.

VABILO
na koncert
SLOVENSKEGA OKTETA
iz Ljubljane

v Celovcu v soboto, dne 13. decembra 1952, ob 20. uri v Domu glasbe,
v Borovljah v nedeljo, dne 14. decembra 1952, ob 17. uri v kinodvorani,
v Žitari vesi v nedeljo, dne 14. decembra 1952, ob 20. uri v Prosvetnem domu.

Slovenski oktet je pred svojo turnejo po Ameriki in nam bo pel slovenske narodne in umetne pesmi.

Ne zamudite tega edinstvenega užitka!

Politični teden

Po svetu . . .

Napori za politično, gospodarsko in vojaško zedinjeno Evropo so spet za korak napredovali. Zapadno-nemški parlament v Bonnu je po drugem čitanju sprejel „generalno pogodbo“ med Zap. Nemčijo in zapadnimi zasedbenimi silami ter pristal na vstop zapadno-nemške republike v evropsko obrambno zvezo. Sprejetje, oz. ratifikacija pa še ni končnoveljavna, ker mora priti še do tretjega čitanja in glasovanja, ki se bo pa po vsem videzu prav tako končalo z zmago Adenauerjeve vladne koalicije. To glasovanje bo kmalu po božiču. Socialistična opozicija je skušala preprečiti ali vsaj zavleči sprejetje obeh, za nemški narod zelo važnih pogodb. Da bi te namere vlada presekala, je sama sporno vprašanje predložila vrhovnemu upravnemu sodišču.

Izid posarskih volitev je mnogim odprl oči

Posarsko prebivalstvo se je z nepričakovano veliko večino izjavilo za obdržanje sedanjega stanja, to se pravi: za samostojnost in gospodarsko zvezo s Francijo. „Belih glasovnic“ je kljub pozivom bonnske vlade, ki je pozivala na nacionalna čustva posarskih Nemcev, bilo oddanih komaj 25 odst. Razočaranje nemških nacionalistov je veliko. Posarska „bela nedelja“ je izostala (četudi so jo napovedovali tudi nekateri avstrijski velikonemški listi). Nemško Posarje je volilo gospodarsko in panevropsko.

Izid teh volitev je oslabil tudi politični prestiž nemške socialist. stranke, ki je Adenauerjevi vladi stalno očitala, da premalo podpira težnje Posarcev za priključitev k Nemčiji. Izid teh volitev je dokaz, da se politični nacionalizem v Evropi umika idejam evropskih skupnosti, kakršne predstavljajo Schumanov načrt, Atlantska zveza in Evropski svet.

Izid parlamentarne borbe v Bonnu je v dokajšnji meri treba pripisati nauku iz posarskih volitev. Mnogi dosednji prepripi med Parizom in Bonnom so s tem postali odveč in čisto vino, ki so ga nemški Posarci natočili onim, ki so z njimi krčmarili, bo olajšalo pogajanja med Parizom in Bonnom.

Razočaranje Indijcev

Zadnjič smo pisali, da je sovjetska delegacija pri UNO odklonila kompromisni predlog Indije o Koreji. Ko je že vse kazalo, da utegne indijski predlog vendarle biti sprejet — sovjetska delegacija in časopisje sta do zadnjega molčala — je Višinski povedal svoj „njet“. Pri indijskem predlogu je šlo za edino pametno praktično rešitev vprašanja vrnitve vojnih ujetnikov in bile so v večji meri upoštevane zahteve Kitajcev in Severokorejcev kot pa Amerikancev. Indijska resolucija je bila, kot znano, sprejeta z vsemi glasovi proti petim glasovom vzhodnega bloka.

Indija Pandit Nehruja, naslednika „velike duše“ Ghandija, je veljala v očeh zapadnega sveta kot nevtralna velesila, ki je na mednarodnih konferencah večkrat motila politične podvige Amerike s svojimi, po vsebini Sovjetom in Kitajski prijaznimi kompromisnimi predlogi. Vprašanje je, zakaj je moral Višinski s svojim „njet“ čez noč zaigrati simpatije indijskega naroda.

Eisenhower je bil na Koreji

Eisenhower je obljubil rešitev korejskega vprašanja. Ta obljuba mu je najbrž tudi pripomogla k volilni zmagi. Obljubil je mir. Šel je torej na Korejo, pogledal, poslušal in bo presodil. Videl je tri divizije mladih ameriških vojakov, ki so nadomestili one, ki so se vrnili. Videl je južnokorejske divizije, ki so za borbo nad vse sposobne in moderno oborožene. Slišal je mnenja poveljnikov generalov in politikov. Generali so večinoma za vojno. To pomeni ofenzivo in za to je treba novih divizij. Sygman Rhee, predsednik južnokorejske republike, mu jih je obljubil pod pogojem, da pride tudi severna Koreja pod njegovo oblast. Nadalje je že pred Eisenhowerjevim prihodom povedal časnikarjem salomonsko modrost, da je treba sovražnika zagrabit tam, kjer je doma. Imenoval je Moskvo, katero naj bi zavezniki bombardirali. Castitljivi Sygman Rhee si je že marsikaj dovolil, kar je otežkočilo pametno borbo proti komunizmu. Zadnja izjava gotovo ni pripomogla k mirni rešitvi korejskega vprašanja. Eisenhower je z njim govoril. Seveda ga

je predvsem poslušal. Časnikarjem je izjavil, da je prišel na Korejo zbrat podatke o možnostih mirne rešitve, da pa je splošni položaj zelo zapleten. Poudaril je, da so UNO-oborožene sile zmožne doseči zmago in bo vse storjeno, da se bodo pogoji za to ustvarili.

Balkanska obrambna zveza nastaja

Zadnje volitve v Grčiji so prinesle zmago voditelju desničarskih strank generalu Papagosu. Ta je svoj čas vodil vojaške operacije proti partizanskemu generalu Markosu, ki je pozneje postal žrtev „čistke“. Slednjega je takrat še podpiral maršal Tito. Markos je pozneje izginil iz politične pozornice in maršal Tito je posredno v obrambnem bloku evropskega zapada pod vodstvom Amerike.

Dejstvo je, da bi jugoslovanska vlada ra-

je videla v Ameriki kot predsednika Stevensona kakor Eisenhowerja in v Grčiji raje koga drugega kot Papagosa na vladi. Vendar je prav tako dejstvo, da eni kot drugi uvidevajo skupno nevarnost, ki jim preti in skušajo zato sodelovati. Obiški državnikov, vojaških poveljnikov in časnikarjev v prestolnicah Jugoslavije, Grčije in Turčije govorijo o resnem zblizanju med temi državami. Tudi tržaško vprašanje pri predstojateljih italijanskih volitev ne bo igralo vloge, kakršno je imelo pred štirimi leti. Kot Posarje, bo tudi tržaško vprašanje našlo svojo rešitev, ki bo koristna vsej Evropi.

. . . in pri nas v Avstriji

V notranji avstrijski politiki je na zunanje vse mirno, časopisje še ne poroča o shodih, parlament se je razšel, volilna propa-

Kardinal Alojzij Stepinac

Ne samo katoliški, ampak ves krščanski svet je z velikim zanimanjem sprejel vest o imenovanju novih kardinalov. Zlasti pa je ves svet sprejel z veliko pozornostjo vest o imenovanju dveh novih kardinalov v komunističnih slovanskih deželah, to je nadškofa v Varšavi na Poljskem in pa nadškofa v Zagrebu na Hrvaškem.

Sicer jugoslovanska vlada trdi, da ne prizna dr. Stepinca nič več kot zagrebškega nadškofa, toda v sporočilu iz Vatikana je dr. Stepinac posebej imenovan kot zagrebški nadškof. To imenovanje tudi pomeni, da Vatikan ne priznava obtožb, zaradi katerih je bil Stepinac najprej obsojen na 16 let ječe, pozneje pa pomiloščen in konfiniran v svojem rojstnem kraju.

Sam nadškof Stepinac je takoj po imenovanju sprejel ameriškega časnikarja in mu je na vprašanje, če bo potoval zaradi tega imenovanja v Rim, odgovoril: „Ako bi hotel potovati v Rim, bi moral prositi pri jugoslovanski vladi za dovoljenje. Tega pa nočem. Ako bi odpotoval v Rim, se ne bi mogel več vrniti. Zato ne bom potoval v

Rim. Moje mesto je tukaj. Zato ostanem tukaj, dokler bo to potrebno, če treba, tudi do smrti.“

Na vprašanje, če se je položaj Cerkve v Jugoslaviji izboljšal, je Stepinac samo odkimal z glavo in je vzdihnil. Nato pa je dejal, da je položaj zelo težek, vendar pa pozna Cerkev umetnost čakanja in potrpljenja.

Ko ga je časnikar vprašal, kaj misli o procesu v Pragi, je Stepinac odgovoril: „Ljudje na Zapadu še vedno ne pojmujejo, kaj pomeni komunizem. Jaz pa vem zelo dobro, kako izgleda sodni proces pod komunističnim režimom.“

Ko je bil imenovan Stepinac za kardinala, so pomnožili stražo okrog župnišča, v katerem Stepinac stanuje.

V Jugoslaviji sklicujejo shode, zborovanja ter sestanke in sprejemajo tam — z velikim navdušenjem in prostovoljno seveda — proteste proti imenovanju Stepinca za kardinala. Predsedniki znanstvenih akademij in rektorji univerz pa se tudi izjavljajo vsi zaporedoma proti imenovanju.

O razpisu volitev v Avstriji

„New York Times“ piše v uvodniku o avstrijskih notranjih političnih zadevah:

„Nove volitve, ki čakajo Avstrijo, naj bi določile pot, ki jo bo ubirala Avstrija v bodoče. Najvažnejša zadeva, o kateri se bo treba odločiti, je, ali naj živi Avstrija v skladu s svojimi dohodki, ki jih povečuje ameriška pomoč, ali se naj še dalje predaja inflaciji zaradi neuravnovešenih proračunov, neomejenih kreditov in povečevanja denarnega obtoka.“

Ljudska stranka, ki ji načeljuje kancler Figl, zahteva razvoj v prvi smeri. Pri tem jo podpirajo ameriške ustanove, ki obljublajo posredno ali neposredno pomoč samo pod pogojem, če bo prišlo do finančne stabilizacije. — Socialisti pa se bojijo povečanja nezaposlenosti, kar bi moglo po-

magati komunistom, zato vztrajajo pri zahtevi, naj bi še nadalje več trošili, tudi za ceno vedno večjih proračunskih primanjkljajev.

Kakor se je pokazalo že po prvi svetovni vojni, ko so morale podpreti Avstrijo Amerika, Velika Britanija in Društvo narodov, ta najhna država gospodarsko težko sama vzdrži, kar je bil glavni razlog prvotnega navdušenja v Avstriji za priključitev k predhitlerjanski Nemčiji. Zdaj izmoghavajo Sovjeti iz Avstrije približno prav toliko, kakor ji Združene države dajejo. Težave, ki nastajajo iz tega, dosegajo zdaj vrhunec. Upajmo, da si bo izbralo avstrijsko ljudstvo, kakor tudi zahodne velesile tako smer, ki bo obvarovala Avstrijo kot del svobodnega sveta.“

Obisk v Londonu

Angleški „Daily Telegraph“ komentira v uvodniku nevoljo, ki jo je povzročilo med vernimi ljudmi tako v parlamentu kakor po vsej Angliji naznanilo o obisku maršala Tita v Veliki Britaniji v marcu prihodnjega leta.

„Toda tudi najbolj nevoljni gotovo morajo razumeti, da si ni mogoče misliti, da bi mogli tako povabiti preklicati, ko je bilo javno izrečeno“, pripominja „DAILY TELEGRAPH“. „Vsekakor je moralna nevolja luksusa, ki si ga noben narod ne more privoščiti, razen morda ob redkih priložnostih in v izredno majhnem obsegu. Četudi je sporazumevanje maršala Tita z Zahodom čisto neprosto voljno in mu ga narekuje lastni interes, pomeni še vedno znaten aktiv za nas in precejšnjo zadrego za drugega maršala, to je Stalina.“

O protestih v spodnji zbornici, češ da Anglija ne bi smela prijateljsko sodelovati z Jugoslavijo, dokler ne bo ta prenehala s preganjanjem Cerkve in duhovščine, pravi „Daily Telegraph“:

„Možnosti za versko svobodo v Jugoslaviji bi bile še slabše, če bi bojkot Zahoda prisilil Tita, da se spet preokrene k Krmlju, ali če bi s tem obsodili Jugoslavijo na brezmočno osamljenost.“

Vendar pa protestov nikakor ne smemo obžalovati, dokler ostanejo v pravih mejah. Prepričani komunisti preradi podcenjujejo moč in iskrenost verskega čustvovanja v Vel. Britaniji in v drugih svobod. državah na Zahodu. Zato bi zelo pozdravili, če bi skušala jugoslovanska vlada nekoliko razumeti, pa čeprav medlo, načela in nagibe, iz katerih izvira odpor Zahoda do materialistične tiranije, ter pravo moč njegove neprimerno boljše filozofije in prakse.“

BREZ MILOSTI . . .

Pri procesu v Pragi je bilo na smrt obsojenih 11 obtožencev, bivših komunističnih prvakov. V jutranjih urah dne 3. decembra so vseh 11 obsojenih obesili. Med temi sta bivši zunanji minister Vlad. Clementis in bivši gen. tajnik kom. partije Rud. Slansky.

Vsem bralcem

Za Božič kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu.

ganda za novi parlament se še ni začela. Vse je še v pripravi, v pripravi so tudi volilni programi.

Kakor bo verjetno eno glavnih gesel za volitve pri socialistih znižanje brezposelnosti in zavarovanje rent, tako bo pri ljudski stranki (OeVP) volilno geslo ohranitev stalnosti denarja, zaposlitev, zagotovitev stanovanja in družinske doklade. To vse pa po izjavah zastopnikov OeVP zagotavlja samo izvedba proračuna, kakor ga je sestavil finančni minister dr. Kamitz.

Medtem ko je socialistična stranka že na zadnjem svojem strankinem zborovanju svoj program zajela v 10 točk, ki bodo verjetno tudi volilni program, OeVP tega programa še nima. Postavila ga bo šele na strankinem zborovanju, ki bo začetkom novega leta na Dunaju.

Predstavniki glavnih dveh strank v svojih izjavah niso popolnoma jasni. Deloma zagovarjajo tudi po volitvah sedanjo koalicijo med socialisti in ljudsko stranko deloma pa napovedujejo, da ta skupnost ni tako gotova stvar. Kancler Figl je izjavil, da je koalicija potrebna in da ostane, predsednik stranke ing. Raab in državni podtajnik Graf pa izjavljata, da vsaj v deželnih zborih ta koalicija ni tako gotova stvar. Tej koaliciji pa se imajo socialisti na Koroškem zahvaliti, da imajo svojega deželnega glavarja.

Ni še jasno, koliko strank bo postavilo svoje kandidatne liste. Verjetno bo precejšnje število malih strank in stranic, ki pa bodo bolj stranke po imenu in ne morejo pričakovati večjega števila volivcev.

Gospodarstvo je prvo

Vsi, ki imajo opraviti z gospodarstvom, se zavedajo, da tudi volitve same ne morejo pomagati Avstriji, da bi mogla shajati brez pomoči od zunaj. Ta pomoč je politična, predvsem pa gospodarska. Zato potiska tudi avstrijski zunanji minister, ki čaka v New Yorku na razpravo o avstrijskem vprašanju pri Združenih narodih, izrabi svoj čas za razgovore z odločilnimi ameriški politiki. Prejšnji teden se je razgovarjal z bodočim ameriškim zunanjim ministrom John Foster Dullesom, ta teden pa ga je sprejel ameriški predsednik Truman, pozneje pa sedanji zunanji minister Dean Acheson.

Po teh razgovorih je izjavil zunanji minister Gruber: „Zasedbene čete zapadnih velesil morajo ostati v Avstriji tako dolgo, dokler je tudi samo en sam sovjetski vojak v Avstriji. Zato pa je nujno, da Sovjetska zveza pristane na sklenitev avstrijske državne pogodbe.“

Nadalje je izjavil dr. Gruber, da danes Avstrija ne more shajati brez tuje pomoči. Pač pa bi mogla Avstrija shajati brez tuje pomoči, če bi mogla sama izkoriščati petrolejske vrelce, katere danes v celoti izkorišča sovjetska zasedbena oblast in nima avstrijska vlada pri tem prav nobene besede.

Proti postopanju te zasedbene sile oziroma sovjetske vlade so prejšnji terek protestirale na Dunaju žene. To so bile one žene, ki imajo svoje še vedno v sovjetskem ujetništvu. Bilo jih je okrog 1000, zbrale so se v sprevid in so ob večernih urah večinoma z baklami v rokah popolnoma molče koračile skoraj dve uri po dunajskem Ringu. Pred demonstracijo je govornica zahtevala v imenu žen in mater čimprejšnji povratek ujetnikov iz sovjetskega ujetništva.

V Innsbrucku je zborovala mednarodna konferenca za energijo. Ob koncu so ustanovili mednarodno študijsko družbo za izrabo vodnih sil v avstrijskih Alpah. Člani te družbe so zastopniki Avstrije, Nemčije, Francije in Italije. Računajo pa še s pristopom Švice in Benelux-dežel. Danes proizvaša Avstrija letno okrog 8 milijard kilovatov toka, od tega približno 6 milijard vodno silo. Po izrabi vseh vodnih sil bi mogla Avstrija proizvajati okrog 40 milijard kilovatov. Seveda brez tuje pomoči ne bi mogla Avstrija nikdar zgraditi elektrarn in izrabo teh svojih vodnih sil.

Dne 12. decembra se prične na Dunaju „mirovni kongres“, ki ga prireja komunistična stranka. V zvezi s tem kongresom vatiškansko radio med drugim izjavil: „Govorijo, da bo tudi ta mirovni kongres samo sredstvo za nekrščanske, da celo protikršćanske namene. Katoličani delajo za mir po nauku evangelija in navodilih papeža. Zato ne more nikdo podpirati onih, ki v imenu miru pozivajo na boj proti Bogu in proti najsvetejšim načelom vere in človeštva.“

V zvezi s tem kongresom na Dunaju italijanska vlada za določen čas ukinila je objavo vseh potnih listov za potovanje v Italijo v Avstrijo.

Resnična in prava nevarnost komunizma

Ako poslušate ali berete poročila in prepiske, s tujim izrazom označene kot debate o komunizmu in njega nevarnosti za človeštvo, slišite naštevati najrazličnejša področja, na katerih se udejstvuje ali utegne udejstvovati komunizem, tako n. pr. gospodarsko, socialno, politično, kulturno, vojaško itd. Povsod skuša komunizem izpodrinuti staro, tradicionalno in postaviti novo gledanje na življenje. Toda nihče ali le malokdo zadene ono, v čemer je prava in resnična nevarnost komunizma in kjer seže komunizem nagloblje; saj pomeni uničenje vsega doseganega, človeku najdražjega. In prav delovanje in prizadevanje komunizma za uresničenje svojih načrtov na tem področju, predstavlja največjo in najglobljo nevarnost za človeštvo.

Kaj je pravzaprav cilj komunizma kot brezboštva? Nič manj in nič več kot ustvariti nov tip človeka, ki bo gledal in presojal življenje s povsem novega stališča, ki bo vrednotil svet pod vidikom drugačnih vrednot, ki bo živel drugačno življenje kot ga živi sedanji človek. Ne gre za neko moderno poganstvo, gre za popolno brezboštvo, ki je popolnoma brezkompromisno, ki ne sprejema ničesar iz krščanstva in dosežanj tradicije, kot je to delalo poganstvo srednjega veka, temveč radikalno brezobzirno in brutalno uničenje vse, kar spominja na krščanstvo.

Razne podvige komunizma na najrazličnejših področjih moremo videti in jih ugotoviti; tako na gospodarskem, kjer je odpravil komunizem zasebno gospodarstvo in vpeljal državno ali družabno; na socialnem, kjer skuša odpraviti vse razlike med stanovi (tako vsaj govori, čeprav je doslej le obrnil družabni red, namesto krvnega in denarnega plemstva je vpeljal partijsko); na političnem, kjer ne priznava več državnih in narodnih mej, temveč govori le o mednarodni ali internacionalni ureditvi držav itd. Njegovega prizadevanja za izoblikovanje novega človeka ne moremo tako vidno in otipljivo ugotoviti; kar vidimo in ugotavljamo, so predvsem negativna prizadevanja, rušenje in ruvanje zlasti iz src mladine vsega, kar je krščanskemu ali recimo raje v senci in pod vplivom krščanske kulture vzgojenemu človeku sveto in drago. Tako n. pr. pojme o Bogu, vera vanj, o svobodi, bratstvu, o ljubezni, kulturi, o pravičnosti in moči, o dolžnostih do bližnjega, o osebnosti in npravnih vrednotah itd. Tu torej ne gre za krščansko vero, temveč za celotno gledanje na življenje in človeka, na svet in vrednote.

In kar še vidimo je, kako vceplja komunizem v srca zlasti mladine omalovaževanje, prezir in sovraštvo do vere in vsega, kar je zvezano z njo; namesto tega vsaja neko vero, da, oboževanje voditeljev komunizma, n. pr. Tita, Stalina i. dr., neko

vero v vsemočnost, vsepravičnost in vsevednost države, oziroma partije. To so pa le nekateri nadomestki, ki imajo svojo vrednost dotlej, dokler so: ko izginejo, so brez vrednosti. Sicer pa, kaj potem, nima za ko-

munizem smisla; da bodo po njegovem izginotju ostale v dušah zgolj ruševine stare ideologije in praznosta, mu ni mar. On je dovršil svojo nalogo; gradila bo ona sila, v katere službi je. Na razvalinah, ki jih je povzročil komunizem, bo mogla mirno zgraditi novega človeka, po svoji zamisli.

Ob 125-letnici graške univerze

V sredo, dne 19. novembra, je praznovala graška univerza 125-letnico svojega obstoja. Svečanost je bila v lepo okinčani avli univerze. Slavnosti so se udeležili zastopniki javnega, verskega in znanstvenega življenja Avstrije. Mislim, da se moremo tega dogodka spomniti tudi mi, koroški Slovenci; saj je delokrog in vpliv graške univerze segal za časa monarhije daleč tja na slovanski jug. Večina slovenskih visokošolcev, poznejših javnih in kulturnih delavcev, se je šolala v Grazu, le manjše število na Dunaju in v zlati Pragi. V Grazu je nastal takrat v študentovskih družinah prvi slovenski kulturno-politični program: Zedinjena Slovenija. Ta program je ostal aktualen od takrat do danes in se je polagoma uresničeval.

Na slavlju je prof. dr. Wilburg najprej podal kratek pregled zgodovine univerze. Zanimivo je zlasti število slušateljev. Največ jih je bilo leta 1945, ko je doseglo število 4524. Leta 1952 je vpisanih 2482 slušateljev. — Rektor dr. Karl Eder je orisal nato v jedrnatih besedah pomen univerze v krizi naših dni. Dejal je, da moremo smatrati razvoj svetovnega gospodarstva in mednarodnega prava, zmanjšanje socialnih razlik in nasprotstev kot kažipot do neke, nove, boljše dobe.

Nato je govoril rektor še o težkočah, ki danes ovirajo študij. V prvi vrsti je težkoča v pomanjkanju miru, ki je neobhodno potreben za uspešen in temeljit študij. Živimo v zelo nemirnem času, propaganda, kino itd., vse privlačne in deloma tudi škodljive stvari naših dni preveč obremenjujejo možgane posameznega študenta. Pri duhovnem ustvarjanju pa velja zakon: Vse, kar raste, raste brez hrupa. V današnjih razmerah more dobiti dijak vtis, da so vse duhovne vrednote, ki jih sliši in ki si jih pridobiva na univerzi, v javnem življenju kakor izbrisane in da jih široke množice ne upoštevajo. Dijak se zato mogoče vprašuje, ali je vsa ta znanost, ki si jo pridobiva na visoki šoli z velikim telesnim in duševnim naporom, res tega napora tudi vredna. Ob koncu je g. rektor še poudaril, da sta mehanizacija in specializacija zamračili in izbrisali ideal prave izobrazbe. Z opominom, da je na letošnji olimpiadi v Helsinkih nad stadionom gorel in svetil mladini vsega sveta ognj prijateljstva, je zaključil rektor svoj govor in proslavo z besedami: „Tako si segata antika (to je stara doba) in pa naš čas v roke in zdi se mi, da je to ugoden simbol za razvoj naše univerze v bodočnosti.“

Pridi, Mesija!

Sapa ledena sence razvija ...
V strahu trepeče ljudstvo in kliče:
pridi, Mesija!

Pada človeštvo v mračne globine,
Kaj se je dvignil s kolom nad brata.
Pridi z višine!

Laž je krivici zvesta družica,
kruto teptana joka pravica,
Ti si Resnica.

Zalost nas tare, skrb in bolezen,
sosed s sosedom nima sočutja.
Pridi, Ljubezen!

Še nam grozijo strašna trenutja,
mnogi še danes nimajo strehe.
Daj nam utehel!

Saj Te usmiljenje v jaslih povija,
v hlevcu Te čakata Jožef, Marija.
Pridi, Mesija!

Pridi in bolna srca ozdravi!
Sonce nam bodi, grej nas s plameni
svoje ljubavil

Limbarski

Smrt koroškega arheologa

Na predvečer svojega 89. rojstnega dne je umrl v Dobrli vesi vpokojeni javni notar dr. Hans Winkler. Toda ni njegovo delo, kot notar povod, da pišemo o tem možu, ki si je pridobil velike zasluge pri odkrivanju zgodovine naše domovine. Njegovo ime je namreč zelo tesno povezano z arheološkim (starinoslovskim) raziskovanjem slovenskega dela Štajerske in Koroške.

Pokojni je bil rojen v Ptuj na Spod. Štajerskem in se je že kot dijak zanimal za starinoslovje in starinske izkopnine v Ptuj in okolici. Tam je na prostoru starodavnega Poetovia našel mnogo prilike za to. Pozneje je delal pri raziskovanju izkopnin v Sisku na Hrvaškem, v Starem trgu in v Slovenjgradcu. Ko pa je prišel na Koroško, si je pridobil velike zasluge pri odkrivanju zgodovine na gori sv. Heme pri Globasnici. Tu se mu je posrečilo odkriti prvotno cerkev z mnogimi mozaiki in škofsko cerkev ter krstno kapelo v starodavni Juenni. Nadalje je odkril dr. Winkler tudi rimske grobove v Juenni in rimsko

stavbo z ogrevalno napravo v Globasnici in v Štebnu pri Globasnici.

Zasluge ima dr. Winkler tudi za zbiranje novcev stare zgodovine pri nas. V Kršni vasi je zbral 500 kovancev iz časa 3. stoletja in so danes v deželnem muzeju v Celovcu. O njegovih raziskovanjih je daljše poročilo v izdanjih avstrijskega arheološkega instituta.

Dr Winkler je začel svojo službo kot notarski pripravnik v Ptuj. Od tu je odšel v Brežice, nato na Koroško v Dobro vas in v Velikovec, pa v Tržič na Kranjskem, spet nazaj na Koroško v Rožek in naprej na Štajersko v Slovenjgradec, kjer je ostal do leta 1921. Takrat se je vsled spremenjenih razmer preselil na Koroško in se nastanil v Dobrli vesi, kjer je ostal do svoje smrti.

Petintrideset let je minilo ...

Jeseni leta 1917 je stal slovenski narod ob odprtem grobu dr. Janeza Evangelista Kreka. Sredi največjega dela ga je odpoklicala božja Previdnost.

V vseh teh letih smo se vedno spominjali njega in njegovega ogromnega dela. Mnogo je bilo v vsem tem času o njem že napisanega, mnogo povedanega.

Bil je duhovnik in vzgojitelj duhovskega naraščaja. Kdo bo kdaj mogel pretehtati in oceniti delo, ki ga je opravil kot bogoslovni profesor? Sejal je v duše in srca idealnih bogoslovcev. Njegova setev je rodila sadove širom slovenskih fara, kjer so delovali njegovi učenci.

Bil je prijatelj in organizator slovenskih delavcev in delavk. Z vsem srcem in vsemi sposobnostmi se je trudil, da bi pomagal našemu delavstvu. Dobro je spoznal, kako velika nevarnost grozi na eni strani od materialističnega socializma, na drugi strani pa od brezsrčnega kapitalizma. Šel je v boj. Le malo jih je bilo takrat z njim, pa se ni vdal, ni odnehal. Boril se je, da bi rešil duše za Boga, delavske množice pa narod.

Nič manj pa se ni zavzemal za slovenskega kmeta. Slovenski kmečki človek je bil na robu gospodarskega prepada. V svojih „Črnih bukvah“ je sam popisal to obupno stanje. Morda je bilo prav to, kar so on in njegovi sodelavci storili za slovenskega kmeta, eno njegovih največjih del.

Slovenski narod je bil vseskozi zapostavljen v nekdanji monarhiji. Nemški pritisk ga je hotel streti in izbrisati. Z drugimi velikimi političnimi delavci je bil dr. Jan. Ev. Krek med prvimi, ki so bili trdovratni boj za politične pravice slovenskega naroda na Goriškem, Tržaškem, Kranjskem, Štajerskem in Koroškem.

Čim bolj se odmikamo dobi, v kateri je živel in deloval, tem bolj se zavedamo, da smo imeli v dr. Kreku velikega socialnega delavca, velikega politika, skratka: človeka, ki je vsem želel biti vse.

Največji pa je bil v ljubezni do svojega naroda in zato zasluži, da se ga vsi spominjamo v topli hvalečnosti.

Karel Mauser

Jamnik

(36. nadaljevanje)

Dolgo Peter ni mogel zaspiti. In še v spanju se je lovilo po gmajni in precenjeval les. Macenov je bilo škoda. Toda morali so pasti.

Zjutraj je Peter odšel nazaj v gmajno. Ko je kobalil mimo Kočarja, bi najraje zavriskal. Da bi Barbara vedela, da gre mimo.

Jutro je bilo megleno in kazalo je, da bo pršilo. Grega ga je sprejel z veselim smehom.

Lojzevo pismo je bilo brž na Jamniku. Peter ga je težavo prebral. Slovkoval je tiste krace in kar naprej brisal oči.

Seveda, denarja ni. V ječi denarja ne dajejo. Pridelaven in ne veš, kam se boš zaletel. Sicer sobo ima, dela pa še nič.

Peter je vedel, da bo tako. Nemara Lojz z enim očesom v tem hipu gleda na Jamnik. Tam sredi mesta je, znanec nima in tisto, kar je za njim, je tudi precej grenko. Pečat nosi.

Ječa ti ne da imena.

Ko je pisno prebral, je odšel k Barbari. Zmeniti se je treba. Tudi k Prosenarju, bo moral stopiti. Ko bo Lojz dobil svoj denar, je prav, da je še kdo zraven.

Barbara je bila na moč vesela, da bo šla v Kranj. Saj ji ni za mesto. Še naslikana ne bi bila rada tam. Vidiš pa le kaj. Sprva je imela pomisleke zavoljo Lojza. Nekaj je bilo vendar med njima. V vas je hodil, čeprav je bilo vse megleno in nerazložno.

Peter je samo zamahnil z roko. Prosenar je koj obljubil. Rad pojde v Kranj. Je ravno pravi čas. Dela ni takega in kakšna ura postopanja

po Kranju se prileže. Bo le videl, kakšna je Reza. In tudi Lojza bi rad videl.

Tako so odšli. Celo pot so govorili samo o Rakarjevi zemlji. Je poskušal Prosenar priti na drugo stvar, pa je Peter kar brž zavil nazaj.

Zdaj mu je bila zemlja kakor v rokah. Denar nese Lojzu. Nič več ne bo imel pri njej. Vse bo samo njegovo.

Barbara ni dosti govorila. Z velikimi očmi je strmela skozi okno in le, kadar je Peter kaj posebnega rekel, ga je toplo pogledala.

Ko so stopili z vlaka, so koj zavili v gostilno. Mrzlo je bilo in jedli doma tudi niso veliko.

Vse je plačal Prosenar.

Potlej so pričeli iskati Lojza. Prosenar se je še najbolj spoznal.

„Pod Jelenovim klancem mora to biti. Lepih hiš ne ogledujemo. Tam ga ne bo. Je preveč ustrojen. Po slabih glejmo.“

In so res našli številko.

Peter je kar ostrmel. Takale ropotija! Hiša je bila kar prislonska k bregu, okna obrizgana od blata.

„Je slabo prebral,“ je krehnil nenadoma. Pa je Prosenar že zavil na dvorišče.

Tu se je vsa beračija šele prav pokazala. Brozga in umazanija. Nisi vedel, kam bi stopil.

Razgledovali so se in gledali v vrata. Lojz jih je moč zapaziti, zakaj nenadoma je prišvedral po nekih stopnicah in poklical Petra.

„Vsi so se spogledali. To naj bo Lojz!“

„Na zlodjevo si omednil,“ se je prvi znašel Prosenar. „Skoraj bi te ne spoznal.“

Lojzu je bilo nerodno. Tiščal jim je desnico. Posebno pred Barbaro je bil v zadregi.

„Je revščina, kajne? Začetek pač. Denarja nimam in treba je z majhnim začetki.“

Peter in Barbara sta videla, da mu je nerodno in težko hkrati.

Potlej jih je vlekel v sobo. Vsi niso mogli posesti. Temno je bilo in čudno zatohlo.

„Prava luknja,“ je siknil Peter.

Lojz ni nič rekel.

Koj nato so odšli vsi do Reze.

„V gostilni dela,“ je pripovedoval Lojz po poti. „Tam ima tudi sobo. Ne zasluži veliko. Ko bova v tovarni, bo že boljše.“

Prosenar je samo kimal.

Reza se je smejala. Koj se je opravila. Barbara je kar zijala, ko se je prikazala nazaj v gostilno.

S klobukom.

Lojz je postrani ošinil Petra.

Prosenar pa ni mogel molčati.

„Se vidi, da nisi več za deklo na Jamniku.“

Samo namrdnila se je.

Barbara je čakala, da bi bila pisma že v kraju.

Pri notarju je bilo vse nekam mrzlo. Peter je gledal samo na vrata. Ven in nazaj na Jamnik.

Ko je stopil nazaj na cesto, je bil gospodar. Z Lojzem in Rezo so se koj poslovili. Je Lojz nekaj mendral, da mora v Stražišče k človeku, ki mu bo oskrbel službo.

Petru je bilo prav.

Ko sta Lojz in Reza zginila za vogalom, je Prosenar pljunil na cesto.

„Pit gre, zlodej! Natančno vem. In Reza! Sta jo videnja? Nazarensko bo še reva.“

Vsem je bilo nekam težko. Kar spogledovali so se. Prosenarju Lojz ni šel iz glave.

„Kar ves drug je. Zdaj še pijača pa bo po njem. In Reza! Klobuk na glavo in misli, da je gospa. No, se bojim, da kmalu še za ručo ne bo. Tiste tisočake bosta brž zafrčkala. Oba. Lojz bo hotel to, Reza ono in bodo šli tisti fičniki.“

„Glavno, da ga ni na zemlji,“ je siknil Peter. „Zdaj sva z Barbaro sama.“

Potlej so šli na južino. Mesta so bili siti, kar majhne so se počutili. Govorica taka, da ni jamniški nič podobna, ljudje pa tudi skoraj vsi v zakmašnih oblekah.

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska pobožnost je ob nedeljah in praznikih ob 4. uri popoldne.

Našim prijateljem

„Naš tednik“ Vam nudi najlepšo priliko, da voščite svojim znancem in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto. Zato naročite pravočasno voščilo z navadno dopisnico ali pa v pismu. Za vse obrtnike in trgovce pa je tudi najlepša priložnost, da čestitajo svojim odjemalcem in poslovnim prijateljem k praznikom ter jih tako privabijo tudi za leto 1953 v krog svojih odjemalcev. Voščila in čestitke naročite na naslov

„NAS TEDNIK“, CELOVEC VIKTRINGER RING 26, najkasneje do

18. decembra t. l.

ALI TELEFONSKO POD ŠTEV.

4358

OB ZATONU LETA

misli kmet na novo leto in dela načrte. Ali ste mislili pri tem tudi že na streho?

Milijonske škode nastajajo zaradi slabih streh. Na stotine poslopij, ki so krita s skodlami ali s slamo, postane vsako leto plen ognja.

Zato naj bodo strehe iz trdega materiala. Vsak zavarovalni zastopnik vam more izračunati prihranke, ki jih imate zaradi take strehe že samo pri zavarovanju proti požaru.

Najboljša streha je gotovo ona, ki jo napravi krovski mojster s strešnimi ploščicami iz azbestnega cementa znamke „Eternit“. Taka streha je odporna proti vsakemu vremenu in viharju, trajna je ter varna pred ognjem ter ste nato dolgo vrsto let brez skrbi. Strehe iz azbestnega cementa znamke „Eternit“ so se izkazale odlično že več kot pol stoletja celo na najbolj izpostavljenih višinskih legah, na planinskih kočah in zavetiščih (n. pr. Kanzelbahnhotel 1500 m, Millstätterhütte 1800 m, Goldeckhütte 1927 metrov, Kattowitzhütte 2300 m itd.).

Firma Franz Fleisemann, krovski in kleparski mojster v Celovcu, Villacher Ring 5, vogal August-Jakschstr., tel. 23-41, vam na zahtevo vedno da natančna pojasnila. Ako pošljete načrt (skico) strehe z izmerami, dobite z obratno pošto ponudbo za popolno izdelano streho. Ta ponudba je seveda brezplačna in za vas neobvezna.

DVOR

V soboto, dne 22. XI., so dekleta okinčale in okrasile Burjakovo hišo prav lepo. Zvečer, ko so padale z neba bele muhe, je zadonela pred hišnimi vrati domača pesem tako močno, da je močno odmevalo po vasi. Sicer je bila ta podoknica že bolj pozna, ker so peli pevci ta večer že tretjo podoknico. Pa kljub temu so se zbrali poslušalci, ki so poslušali milo ter ubrano petje cerkvenega pevskega zbora. Ob vratih pa je stala naša draga nevesta in pevka Micka Volina in solze so ji zalivale oči. Prav milo se ji je storilo, ker se je zavedala, da se poslavlja od nje pevski zbor. Po končani pesmi so preč. g. župnik stopili pred nevesto. V tako mili besedi so se zahvalili Micki za njeno požrtvovalnost in njen trud, posebno pa še za njeno lepo tovarišijo, katero je delala vsem pri zboru, da ni ostalo nobeno oko suho. „Ti si kriva, ljubezniva, deklica neusmiljena, da mora sedaj jemati od tebe slovo dobra mamica, blaga sestra, pevski zbor. Jemlješ zdaj slovo od svoje rojstne hiše, od svoje vasi, od svoje fare in greš na novi dom, v novo vas, v novo faro. Bog te spremlja in vodi vse dni tvojega življenja, bodi srečna in vesela ter zadovoljna v novem stanu.“

Nato pa so se pevci okrepčali pri obloženih mizi ter ob dobri kapljici. Do polnoči sta donela pesem in smeh pri Burjaku. Eno žalostno oko pa je bilo in to je bila Micka,

Pri nas na Koroškem

ki se ji je kar srce trgalo, da bo morala vzeti slovo od svojega petja in od svojih pevcev.

V nedeljo popoldne pa je bila poroka v Šmihelu. Še enkrat so pozdravili pevci nevesto ter ji zapeli v slovo, pred cerkvijo. Pri poroki pa so zapeli najlepše pesmi, da se je poroka prav zavlekla. Poročali so domači g. župnik, za priči sta bila Anton Potočnik in Franc Volina. Veselo svatbo so obhajali pri Ledru v Ponikvi. Po blagoslovu vina je v slovo in pozdrav ženinu zapel moški pevski zbor iz Ponikve, katerega član je on. Micki želimo obilo božjega blagoslova in milosti v novem stanu ob strani vrlega moža. Na mnogo, mnoga leta!

BLATO

Družini Jakob in Jožefa Butej se je rodila 20. novembra mala Pepca, v nedeljo 23. novembra sta jo prinesla h krstu Martin in Angela iz Metlove. Pepca naj raste v milosti in starosti pri Bogu in pri ljudeh.

SMIHEL — ŠTEBEN

Prav na hitro in na tiho se je poročila v Celovcu naša draga Mara, dolgoletna cerkvena pevka. Zato pa pevci in pevke niso mogli drugače, kot da so se v soboto zvečer zbrali pri Tratniku in ji zapeli v slovo. V imenu pevcev so se Marici zahvalili gospod župnik za ves njen trud in požrtvovalnost pri zboru. Posebno so se ji še zahvalili za njeno pomoč v pisarni, ko je vsako leto po več ur pisala matrike ter razne sezname za cerkveni prispevek itd.

Ženin, Pavel Kraiger, je doma v Štebnu in je občinski tajnik v Globasnici. Pozidal si je zadnja leta lepo hišo, tako da jima bo življenje prijetno.

Poroka je bila v Celovcu v stolnici. Nato pa sta se peljala srečna poročenca na jug, v Italijo, v Benetke, da tam nemoteno uživata svoj blaženi raj. Ogledala sta si tudi večni Rim. Upamo, da bo sedaj občinski tajnik v Globasnici še bolj na razpolago vsem ljudem in uradu, ko mu ne bo treba skrbeti za dom. Mlada gospa pa naj se privadi nove fare in novega kraja Pavlu in Mariji Kraiger, rojeni Drobeš, želimo obilo božjega blagoslova in milosti v novem stanu. Na mnoga, mnoga leta!

KMETJE, POZOR!

Sporočam vsem cenjenim odjemalcem in interesentom, da dobijo

5% božičnega popusta

pri nakupu sledečih strojev, ako jih naročijo do 25. decembra 1952: Mlatilnice, preše za seno, obračalniki za seno, kosilnice, izruvači za krompir, pralni in šivalni stroji.

Johan Lomšek

Zaloga strojev in koles. — Zagorje-Št. Lipš, p. Eberndorf (Dobro vas), Koroško.

GORENČE

Dne 27. novembra smo imeli pri nas vedno češčenje. Vsa pobožnost je bila zelo dobro obiskana. Na pomoč so prišli tudi č. gg.: prošt Trabesinger iz Pliberka, župnik Millionig iz Štebna, župnik Pirker z Rude in s Suhe žup. Igerc, ki je imel tudi večerno sv. mašo. — Prirščna hvala mladini, ki je cerkev tako lepo okrasila.

Zadnji čas je zopet začel pri nas dvigati glavo hitlerjanski duh, ki bi rad iz Slovencev čimprej napravil Nemce. Ako pa ne že takoj Nemcev, pa vsaj mlačneže, takozvane „fretarje“, ki se nato najpreje sramujejo svojih prednikov, nakar so kmalu godni za nemštvo. To pa je mogoče še posebej zato, ker ti ljudje v svoji zaslepljenosti prav nič ne vidijo resnosti svetovnega položaja. So pa nekateri, ki so v Hitlerjevem času igrali zelo važne vloge, že bolj pametni; ti iščejo zveze z jugom.

Ko pišemo o slovenstvu, moramo povedati še to, da v naši šoli otroci prvega letnika nimajo slovenskega abecednika, kakor je to predpisano. Imajo pa samo nemški abecednik, kakor da bi se živeli v času hit-

lerjanstva. Nato pa toliko govorijo o demokraciji in pravičnosti v Avstriji. Odločno zahtevamo pravičnost in enakopravnost, kakor je tudi zajamčena v senžermenski mirovni pogodbi. Toda ta enakopravnost naj ne ostane — kakor doslej — samo na papirju in v besedi, katerih smo slišali dosti tudi ob priliki blagoslovitve nove občinske hiše. To še ni enakopravnost, ako smemo tudi Slovenci davke plačevati, kakor jih plačujejo Nemci.

Ker se bližajo volitve, nam bodo zastopniki raznih nemških strank tudi vse mogoče obljubljali, samo da bi dobili naše glasove. Po volitvah bodo pa na vse te obljube pozabili. Na to naj volivci že sedaj mislijo in naj si to zapomnijo za dan volitev.

BRDO PRI ŠMOHORJU

Bolj redko kdaj slišite od nas, ker se res malokdo oglasi v „Našem tedniku“. In vendar smo v domovini vsem dobro znanega Grafenauerja, v kraju, ki bi se lahko primerjal z vinorodnimi kraji zelene Štajerske. Tako ljubo je na našem hričeku, ki mu pravimo Brdo.

V poletnih mesecih smo imeli lepe obiske iz sončne Primorske, ko so bili gostje tu na oddihu pri Preseškem jezeru. Povabili smo jih, naj še pridejo. Obljubili so nam, da bodo prišli v še večjem številu in da bodo povabili še druge. Le to je značilno, da so ti ljudje šli najraje v Melviče ali pa na Brdo k službi božji ob praznikih, le-tu so se počutili kot v Trstu. V Borljah jim ni nič ugajalo. Čeprav so z ljudmi po slovenje govorili, jim je bilo pa v cerkvi vse tuje. Prav tem ljudem iz druge države so zlasti Goričani pravili, da jih v cerkev nič več ne vleče. Nekoč, v onih časih, ko je bil tu pri nas še g. dr. Lučovnik, je bilo drugače. Le kako da ne razumejo tam, kjer odločajo v Celovcu, da bi dali ljudstvu duhovnika, ki je iz ljudstva istega naroda izšel in je z ljudstvom iste narodnosti. Tako pa danes ljudstvo, ki že tisoč let govori po slovenje, ne sliši niti ene pridige v lastnem jeziku, in to v času takozvane demokracije.

Zadnjo nedeljo v novembru smo imeli lepo nedeljo, a za vernike naše župnije dan, kakršnega že dolgo ne pomnijo.

Že prejšnjo nedeljo so g. Moschitz označili, da nas bo obiskal g. misijonar, ter da bomo pri nas imeli duhovno obnovo ali boljše katoliški dan kot pripravo na advent in na bližajoči se sveti misijon.

Prišla je nedelja, ki je bila za nas dvakrat lepa. Lep sončen dan v naravi in še lepši v dušah.

Pri jutranji sveti maši so g. misijonar govorili mladini o Jezusu prijatelju otrok.

Naj še to povemo, da je bilo lepo, ko so pri jutranji sv. maši polnoštevilno pristopili vsi šoloobvezni otroci s svojimi starši k angelski mizi.

Ob pol 10. uri je bila zbrana vsa odrasla mladina in tudi veliko moč iz vse fare. Popoldne pa je bilo zborovanje za matere žene in dekleta. Ni jih videla naša farna cerkev že dolgo toliko. Vse so bile. Po molitvi, ki jo je toliko priporočala Fatimska Gospa, je bil govor, kakršnega še nismo slišali. Sledil je blagoslov in nato smo še dolgo prepevale in kar težko nam je bilo, da je že končalo, čeprav je že legla na zemljo noč, ko smo se razhajale.

G. misijonarju se zahvaljujejo prav posebno otroci, ki so jim gospod pripravil tako lepo presenečenje, nato pa tudi vsi ostali farani. „Le naj še pridejo,“ pravijo vsi mali in veliki naši župljani. —

ŽIHPOLJE

Da ne boste mislili, da pri nas koj spimo, sedaj, ko so dolge noči, se moramo spet oglasiti.

Najpreje naj omenimo, da smo se letos pred adventom kar močno ženili. V nedeljo, dne 16. novembra, je bila poroka Kristofa Tilde na Dolči vasi, ki je vzela Jožefa Kusa. V nedeljo navrh sta bili nato spet

„VERA IN DOM“

Za advent je izšla šte. 9. lista za katoliško mladino. Tudi v tej številki se je dijaška družina oglasila s posebnimi prispevki. Tokrat je številka posvečena adventni misli. — Mesečnik „VERA in DOM“ ne bi smel manjkati v nobeni krščanski družini.

„MLADI ROD“

za december in januar je izšel.

dve poroki. Boblinkova Pepi se je poročila s Francetom Schmalz-om, Pušnikova Trudi pa je vzela orožnika Krena. V nedeljek, dne 24. novembra, sta pa stala pred oltarjem Knežnikova Mici iz Dolče vasi in pa Špehov Mihi iz Kaple. Vsem novoporočencem iskreno čestitamo in jim želimo obilo sreče in blagoslova božjega.

Najbolj zadovoljnega se človek počuti doma, v svojem lastnem domu. To kaže živahna gradbena delavnost pri nas. Svojo hišico sta si postavili Jula Mišic in njena hčerka Eli. Jagrov Vili na Golšovem in njegova sestra s tremi otroki so se tudi vselili v svoj novi dom, ki je par minut od naše cerkve. Tam blizu pa ima že skoraj izgotovljeno hišico naša poštarica.

Odkar so tam spomladi umrli Knežnikov oče na Dolči vasi, se nas smrt, hvala Bogu, izogiba.

V nedeljo, dne 9. novembra, so nas zapustili č. g. dr. Mihelčič, odšli so v Španijo. Avgusta meseca lanskega leta so prišli k nam na Žihpolje ter so pomagali g. dekanu. Oskrbovali so tudi Golšovo, odkar so g. Mente obnemogli. Ves ta čas so tudi vodili cerkveno petje in pevci so jih imeli zelo radi, kakor tudi vsi žihpoljski in golšovski farani. Ljubi Bog naj jim poplača njihov trud ter naj jih pripelje kmalu spet med nas.

CENEJŠI SMO!

Moške spodnje hlače iz posebno toplega, barvastega barhenta kom. S 39.—
Flanelaste rjuhe rosa 220 cm dolge S 49.—
Kovrta zelo lepi in trpežni 148.—, 168.—, 188.—
Flanela vzorčasta, meter S 16.80
Barhentni lepi vzorci od S 14.80
Zavese krasni vzorci od S 15.—
Flanela enobravn S 12.80

Tekstilna trgovina

ROLF KASSIG

Celovec-Klagenfurt, Benediktiner Platz 7

ŠT. VID V PODJUNI

Za časa nacizma je bila naša občina Rikarja vas razdeljena med sosedne občine Galicijo, Žitaro vas, Dobro vas in Škocijan. Naša bivša občina je bila svojčas del velike dobrolske občine, od katere so se s časom odcepile štiri občine, med njimi naša rikarska, ki se je razprostirala in imela svoje središče ob bregovih Zablaskkega jezera. To ima poleg svojega starega uradnega še dveh drugih domačih imen: Šentprimoško ali Zamanjsko jezero. Zato se nam ne zdi umestno, da bi mu z vso silo vrinjali še kakšno drugo uradno ime. Telovadi se končno ob vseh jezerih, pa tudi druge sportne panoge se gojijo ob vseh jezerih. Tako bi morali vsaj pri največjem, to je Vrbskem jezeru, pri označbi upoštevati vse vrste športa in ga prekrstiti v Bad-Ruderser Schwimm- und Turnersce.

Torej ob Zablaskem jezeru je središče naše bivše občine. Sedaj pa moramo na občinske urade v oddaljene sosedne občine: Škocijan, Dobro vas, Žitaro vas in mohliška župnija v Galicijo. Vendar to še ni naša edina in nepotrebna upravna težava. Tudi naša farna cerkev leži popolnoma na robu župnije, ali kakor se je izrazil neki šaljivec „čisto na zarah“.

Č. g. Feliks Zamjen, naš novi dušni pastir in prvi doktor bogoslovja, ki deluje v naši župniji, si žal še ni mogel urediti svojega zrahljanega zdravja. To posebno občuti št. primoski okoliš in druge, od farnice cerkve oddaljene vasi. Te, po občutnih žrtvah nekaterih družin pri povečanju cerkve, upravičeno pričakujejo vsako drugo nedeljo božjo službo v svoji cerkvi, kakor jim je škofijstvo svojčas to tudi obljubilo.

Upamo in želimo, da se zdravstveno stanje našega dušnega pastirja kmalu utrdi in da dobimo kmalu tudi za stalno Najsvetejše v našo cerkev. Potem smo prepričani, da se bodo tudi stanovske nedelje z nagovori tukaj v središču bolj obnesle, kakor v oddaljeni farni cerkvi.

Podjunčani, pozor!

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Štebnu

ima na razpolago lepe slovenske knjige po zelo zmernih cenah

Knjiga je najlepša in najcenejša darilo za praznike in novo leto.

Obiščite našo knjižnico!

80-letnica celovškega učiteljišča

Janko Lepušic umrl

V dneh 6. in 7. decembra so bile v Celovcu posebne slovesnosti v proslavo osemdesetletnice celovškega učiteljišča.

V soboto dopoldne so gojenci zavoda pod vodstvom prof. Schmidta uprizorili slavnostno akademijo v dvorani „Doma glasbe“, ki je bil pred mesecem izročen uporabi. Akademije sta se udeležila tudi prevz. škof dr. Köstner in deželni glavar Wedenig in oba sta v nagovorih izrazila svoja voščila in voščila Cerkev oz. dežele k tej proslavi. Direktor zavoda dr. Seiwald pa je v daljšem govoru orisal postanek zavoda, ki je dobil leta 1872 svoj sedanji dom v kolodvorski ulici v Celovcu.

V nedeljo dopoldne je bila v celovski stolnici slavnostna služba božja, kjer je prepeval zbor učiteljskihnikov.

Zvečer v nedeljo pa je bil v veliki dvorani Delavske zbornice družabni večer, pri katerem so gojenci in gojenke pokazali svoje znanje v petju, glasbi, plesu in igranju. V uvodnih besedah je g. ravnatelj Seiwald pozdravil zastopnike dunajske in deželne vlade ter drugih uradov in šol. V slavnostnem govoru je prosvetni minister g. dr. Kolb orisal pomen in nalogo učiteljišča.

Dijaki so nato v skupinah pokazali svoje znanje. Posebna skupina so bili tudi učenci, ki se na zavodu pripravljajo za pouk na dvojezičnih šolah. V skupini osmih deklet in osmih fantov so v zilijskih narodnih nošah pokazali rajanje po slovenskih melodijah in to ob petju „Polka je ukazana“ in „Mi se imamo radi“. Slika na odru je bila odlična in enotna po enotnih narodnih nošah, izvajanje do potankosti izdelano, tako da je med to točko v dvorani vladala popolna tišina in je po sedemminutnem plesu zagrmelo po dvorani odobravanje, kakor ga tudi v mestu je redko slišimo. Naš sotrudnik je imel na družabnem večeru priložnost razgovarjati se z raznimi osebnostmi javnega življenja. Vsi so se izredno pohvalno izrazili o tem rajanju po slovenskih narodnih pesmih. Sam gospod prosvetni minister je našemu sotrudniku izjavil, da je bila ta točka večernega programa višek vsega večera, sicer pa je vsako priznanje odveč, ker je dvorana kot celota odgovorila. Tudi sam deželni glavar je dijakom izrazil svoje veliko priznanje. Priznanje zaslužijo dijakinje in dijaki, ki so to rajanje izvajali in tudi vsi, ki so to pripravljali in dali narodne noše na razpolago, da je moglo na odru nastopiti osem parov fantov in deklet.

Ne podcenjujemo tega, kar so pokazali v melodiji in plesu nemški dijaki, poudariti pa moramo, da je bila omenjena točka programa posebnost vsega večera. Posebnost pa moramo to imenovati še bolj, ker je bilo prvič v zgodovini celovškega učiteljišča, da je slavnostni program vseboval tudi nekaj našega.

S trpkim srcem smo hodili desetletja mimo hiše v kolodvorski ulici in zopet in zopet smo morali dobiti vtis, da se v hiši pripravljajo učitelji z nalogo, da nam našo mladino odtujujejo. Tokrat pa imamo vsekakor vtis, da se je res nekaj spremenilo in za to spremembo gre prav posebno priznanje ravnatelju zavoda g. Seiwald. Zdi se nam, da je mogoče ravno s tem večerom storjen zgodovinski korak, katerega prejšnji vodje zavoda niso razumeli in da je g. ravnatelj sedaj pokazal, da gleda probleme preko celovškega zeljnika. Če živita v deželi dva naroda, ki naj bi se v resnici med seboj spoštovala in cenila, tedaj je treba ravno mladim učiteljem dati v roke in srce orodje, da bodo mladino obeh narodov na to pot pripeljali.

Veseli smo zato tudi mi tega večera, ki ne more pomeniti zaključka, marveč pričetek novega razvoja. Izrekamo s tem g. ravnatelju, ki dela po navodilih in v smislu prosvetnega ministrstva in deželne vlade, in dijakom vse priznanje v upanju, da bi ravno ta večer pomenil korak naprej.

Kar potrebujete za zimo športnih potrebščin in obleke, Vam bo povedal strokovnjak smučarski učitelj z državnim izpitom

Sepp Aichenrainer

CELOVEC-KLAGENFURT, FLEISCHMARKT 12

lastna delavnica.

sedaj smo slišali, da nam hočejo nekateri vodo vzeti. Najbrž zato, ker leži občina Dobrla ves tem bolj na srcu kot pa domača.

Ker pa hočemo govoriti resnico, naj bo naš župan deležen tudi naše pohvale. Priznati moramo, da je občina storila dobro delo, ko je popravila pot iz Globasnice v Večno vas.

SELE – ZAVRH. KOT

Kljub večkrat manj ugodnemu vremenu se je posrečilo poslopje naše nove šole v surovem stanju dogotoviti. Zidarska dela je izvršilo stavbno podjetje Adam Steinthaler, tesarska Peter Walder, strešna pa Jožef Mayerbrugger, vsi iz Celovca. Prihodnje leto se dela nadaljujejo, da se bo jeseni šola že mogla otvoriti.

Med prvimi, ki so dali pobudo za gradbo šole iz državnega plebiscitnega daru koroški deželi, je bil tudi naš revirni inšpektor Franc Taumberger. V službi natančen, preudaren in nepristranski, izven službe pa dobrototen in postrežljiv, je rad svetoval in pomagal vsakemu, ki se je nanj obrnil. Dostikrat dobimo od uradov odloke in obvestila, pisana v uradni visoki nemščini, katerih nas eden ne more do dobrega razumeti. Gospod Taumberger nam je taka pisanja rad tolmačil in v slučaju potrebe dal potrebna navodila. Razumljivo je, da uživa g. Taumberger med nami velik ugled, ne razumemo pa, zakaj je bil službeno pri-

DEŽNI PLAŠČI
GUMIJASTI ŠKORNJI
GUMIJASTE NOGAVICE
VLOŽKI ZA PLOSKE NOGE

v trgovini gumija in sanitetnih potrebščin

VOLKERT

BELJAK - VILLACH

Rathaus in Kaiser-Josefplatz 5

Končno čestitamo vsem Andrejem za god, prav posebno pa našemu organistu Andreju Mičetu, ki je obhajal letos 40-letnico svoje organistov. službe. Ko je pričela „Danica“ s pevskim in poznejše tudi s tamburaškim zborom, je radevolje prevzel tudi vežbanje teh zborov. Vsak pevec, ki se je pri njem izvežbal in vsak ljubitelj petja se še hvaležno spominja nastopov Andrejevih pevcev pri društvenih prireditvah, vsak se pa spominja še posebej družabnosti po prireditvah ob pevski mizi. Naj mu bo s temi vrsticami izražena javna zahvala in toplo priznanje za vse njegovo nesebično in potrpežljivo delo. Vsaka zahvala pa je tudi nova prošnja. Dragi Andrej, petje te ohranja mladega. Tako naj bo tudi v bodoče.

Največja izbira športnih in smučarskih čevljev ter čevljev vseh vrst

BEHR

BELJAK-VILLACH

Widmannsgasse 43 – Italiener Strasse 17

Nove podplate in reparature vseh sandal in gumijastih čevljev

deljen drugam in bo menda prestavljen. Želimo, da ostane med nami. Menimo, da so v demokratični državi merodajne oblasti dolžne ozirati se na želje ljudstva, ki plačuje davke tudi zanje.

ŠTEBEN V PODJUNI

V soboto zjutraj je umrl v Štebnu Ričnikov oče. Trpel je na srčni vodenici, predvsem pa je bila starostna slabost. Kljub svoji visoki starosti je dosegel 83 let, je bil še vedno krepak.

Pokopali smo ga v ponedeljek, dne 8. decembra, ob obilni udeležbi. Domači pevci so mu zapeli doma in na grobu in so se tako poslovili od rajnega, ki je bil, posebno v mladih letih, mož življenja.

GRABALJA VAS.

Dne 16. 11. t. l. sta se poročila Valentin Fido in Kolarjeva Pavla v Grabalji vasi. Dne 24. 11. pa Valentin Hobel p. d. Strukl, z Ano Skant, Heslnovo. Doma sta oba iz Hore. To sta zadnja para letošnje ženitovanjske sezone. Obema želimo ves časi in nebeški blagoslov na novi življenjski poti. Na bridek način so izgubili svojega otroka Movrnovi v Mlinčah. 17. mesecev star jim je utonil v vodi.

V St. Danielu so blagoslovili škocijanski gospod spominsko ploščo zaslužnim rajnim

Najlepše darilo za božič je kolekcija

Dobra knjiga

in

praktična kuharica

Naročite takoj, da dobite še pred prazniki, pri upravi „Našega tednika“ pod značko „Kranjski Janez“.

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!

Za našo mladino

SESTRA O BRATU

Ne mislim na naše brate v tujih krajih, ne, danes mislim na naše brate v naših družinah in naše razmerje do njih. Sestre smo jim in oni sestre imamo do njih — seve tudi obratno kot do nas — mnoge dolžnosti in naloge. Dolžnost do njih nam ne sme biti teža in neprijetno breme, prostovoljno in z veseljem jo moramo vršiti. Pestro, kot je že življenje mladine, je razmerje in naloge sester do bratov. Težko bi bilo povedati vse in zato se omejim samo na kratko sliko, kako je neka sestra lepšala življenje svojemu bratu-delavcu v tovarni.

S pravo sestrsko ljubeznijo ga je objela in to svojo ljubezen dokazala največ v skrbi

zanj. Predno je odhajal na delo, je bilo pripravljeno zanj vse potrebno, obleka, malica in še dobra beseda. Zvečer jo je našel vedro in se ob njej razvedril sam, na mizi ga je čakala topla jed in poleg nje še toplo sestrično zanimanje za vse njegove skrbi in želje. Tako mu je lajšala težko delo, ob svojem notranjem zadovoljstvu ji je vračal s svojo ljubeznijo. Tako je veselje, ki ga je želela svojemu bratu, napolnil tudi njeno dušo, da je kmalu postala sončni žarek vse svoje okolice.

Le skromna je ta slika, povzemite pa vse iz nje, kako zamore tiho in neopaženo vzgajati svojega brata — njegova sestra.

Kako je nastal klic SOS?

Še nam je nam je v spominu katastrofa parnika „Titanic“ — a. Potopitev te ladje je terjala več tisoč človeških žrtev. Pri tem so se prvotni brzjavni klici CQD (come quick danger — pridite hitro, nevarnost) izkazali po Morzejevih znakih kot zelo zamudni in zaradi tega je pomoč prišla prepozno. Pod vtisom te nesreče so potem uvedli krajši klic SOS, ki pomeni „Save our souls“ (reši naše duše). Ta klic je namreč mogoče po brezžičnih znakih pošiljati mnogo krajše in zato hitreje. Danes je vsakih pet poslednjih minut vsake ure praznih — vsako brzjavljenje je prepovedano, da je mogoče čim hitreje ujeti SOS-klice ladij, ki se nahajajo morebiti v nevarnosti.

Dandanes vsak dan beremo v časopisih o številnih pomorskih in letalskih nesrečah. Na prvi pogled bi človek mislil, da je danes manj varno potovati kot nekdanj. Pa temu ni tako. Danes so poročevalske službe tako dobro urejene, da v nekaj urah, če ne v nekaj minutah, že ves svet zve za nesrečo, pa če se je ta pripetila na tisoče km daleč. Še pred petdesetimi leti je trajalo to tudi več dni ali celo tednov.

Odstotek nesreč je danes v primeri s tisoči in mi-

lijoni prevoznih sredstev manjši kot včasih. Tako n. pr. se od 500 ladij ponesreči v 5 letih morda ena, medtem ko se je še pred 50 leti že na 50 ladij utegnila ena ponesrečiti. Še večja razlika pa je pri letalih.

Sonet mladini

Enako Serafu, ki čuva mene, zaskrbljen zrem odrasle vse otroke, ker misli njih v slabostih so visoke ter ideali so jim prazne pene.

Užitek svetni, strast jih v blodnje žene, k skušnjavai danes so poti široke... Le redkim čiste misli so visoke, v očeh žaré tem želje vse iskrenel

Strnite se, o cvetke ve: mladina, da dragocen bo venec vam življenjel Zemljanu to najdražja je dobrina.

Naj v žalosti in dvomu v mladi vnemi — čeprav le zvesti drug je nam trpljenje — tolaži sladko v vsaki blodni temi!

Val Polanšek

ameriških šolah je iz Kanade, nacionalistične Kitajske in Nemčije. Letos se je vpisalo na ameriške visoke šole mnogo več študentov iz Azije, Afrike in z bližnjega vzhoda kakor lani. V letošnjem šolskem letu se je vpisalo na ameriške javne in privatne ter visoke šole 34.500.000 otrok in mladincev. Toliko se jih ni vpisalo še nikoli.

Jugoslovanska mladinska predstavnika v Londonu. Po 15-dnevnem potovanju po Veliki Britaniji sta prispela 12. novembra v London Branko Bogunovič in Josip Potnik, predstavnika centralnega komiteja Ljudske mladine in Zveze študentov Jugoslavije. V Veliki Britanijo sta prišla na povabilo laburističnega gibanja, katerega predstavniki so lani obiskali Jugoslavijo. Med svojim obiskom v Angliji in na škotskem sta Bogunovič in Potnik obiskala več vseučilišč, med njimi tudi vseučilišče v Cambridgeu in Oxfordu.

PO SVETU

Ali že veste, da informira ljudstvo vsega sveta vsak dan 224 milijonov časopisov, 182 milijonov radijskih in 15 milijonov televizijskih aparatov o najnovejših novicah in dogodkih.

Kanada: V zadnjih 4 letih se je priselilo v Kanado 430.389 oseb.

Indijski študenti proti Sovjetski zvezi. Delhijski študenti so demonstrirali pred poslopjem sovjetskega veleposlaništva v New Delhiju. Demonstranti so vzklikali tudi: „Proč z izdajalci oktobrske revolucije!“ Delhijska policija je zaprla vse dohode k sovjetskemu veleposlaništvu in razglašala demonstrante.

Tuji študentje na ameriških visokih šolah. Na ameriških visokih šolah študira kakih 30.000 študentov iz tujih dežel. Ameriške štipendije ima polovica tujih študentov. Največ tujih študentov na

Lesičjak

Koroški ljudski pesni Zelo rad je prepeval Lesičjak tudi „Pesem od vigredi“:

(9. nadaljevanje)

Pri bolnikih so bili lep trošter zares, so duše ozdravljali z rešnim teles, do groba so spremljali to mrtvo telo noter v črno zemljo.

Osemnajst let so župnik naš b'li, so zmirom pustili posvetne reči, so mirno živeli med nami ves čas, to veselilo je nas.

Zjutraj so vstali, so šli pred oltar, po maši so bili hišni gospodar, so radi imeli službene ljudi, zvesto so jim služili vsi.

Srca so tudi usmiljen'ga b'li, so radi podpirali te uboge ljudi, so dajali podporo in ubogim denar, pozabli jih ne bomo nikdar.

Lušno je vigred, slišim drobne ptičke pet' še prej ko sije sončice, pojejo ptičice, škrančič v luft zleti, veselo žvrgoli; tudi pojejo štigelci ino senice, med njimi pa poje vesiva kuku, vse je Bog stvariv taku.

Lušno je vigred, vidim rož'ce cveteti, ko prisije sončice, cvetijo rožice; cvetijo po travnikih bele sovzice, po hribih no gorah pa vinske trtice, pokaže svojo rožico vsako drevo, vse je Bog stvariv taku.

Lušno je vigred, to nam spričuje kmet; on 'ma planine, travn'ke no žitno polje; rastejo po travnikih vse sorte trave, po polju pšenice in hrzi lepe, po žitah prepevlja prepelica lepo, vse je Bog stvariv taku.

Vigred prav lušno je, živinca na planince gre, gori lep' sprehaja se, vživlja frišne travé. Te nedovžne ovčice po pvanincih skakljajo, pastirci pa ž njimi lep kratak čas majo; on žvižga no poje veselo: juhu, vse je Bog stvariv taku.

Hitro mine vigredni čas, pride leto, zima, mráz; hitro vse minulo bo, to dobro in hudo; glih tako preteče tud' naše življenje, uboštvo, bogastvo no vsako trpljenje. Pojde truplo počivat v to črno zemljo, vse je Bog stvariv taku.

(Konec prihodnjil)

PROSVETNI GLASNIK

Naša pesem

Čul sem pesem zanošnega zbora in pri-sluhnil vriskajoči melodiji, opevajoči Podjuno:

O Podjuna, kako si lepa

v korških pečinah,

v dječih višinah,

v humškem okolju,

v libuškem polju!

Peca pošilja z juga pozdrave nam,

skale Obirja vriskajo v zdravje k nam.

Hema v Slovenjah čuva podjunske svet.

Komel, Šmarjeta nam češnjev sta cvet.

Kot žarek je posvetila prisrčna melodija v mračno sobico in na mah je bilo, kot bi zadisalo še tod po gozdovih, zelenju in soncu. Tedaj bi bil hotel biti Podjunčan, ki te pogleda vedro in smelo, češ, koliko stane ta pest prsti, ki ji pravimo zemlja. Z drobižem bi jo plačal iz svojega neizčrpnljivega bogastva.

Bilo je pred desetletjem in več. Pod košato lipo je stal fantovski zbor, da zapoje „svojo“ pesem, napev rož in Roža:

Po rožcah je znana

dolina ena,

Slovincu je dana,

ki jo opevati zna.

Rožni dol. Rožni dol,

si najlepši naokol.

Mehko se je vila melodija kakor spleteno zelenje in se zavijala kakor v venček. Živahno je žuborela v tenorjih kot bistri rožanski potočki, basi so pritiskali liki valovi šumeče Drave, prvi tenor pa je bil vmes

SEZNAM IČER

(nadaljevanje)

Ovire, groteska v dveh dejanjih.

Dva prstana, igrokaz v 3 dejanjih.

Satan, igrokaz v enem dejanju.

Na Visokem, igrokaz v 3 dejanjih.

Ob vojski, igrokaz v 4 slikah.

Na Skalnici ali začetek božje poti na Sv.

Gori, igra s petjem v 5 dejanjih.

Ivane, žaloigra v enem dejanju.

Učinkovito zdravilo, resno šaljiv prizor iz družinskega življenja, ali zgled, kako se pijanec ozdravi.

Kdo je gospodar v hiši? Resno šaljiv prizor iz družinskega življenja ali zgled, kako je mož prepirljivo ženo ozdravil.

Če sta dva... šala v enem dejanju.

Zenin Miha, šaljiv prizor.

Čašica kave, šaloigra v enem dejanju.

Brez zajutka, šaljiv prizor.

Krojač in čevljar, komičen dvospev. Ku-

plet.

Piskrovezec, komičen satiričen spev. Ku-

plet.

Šmolar, komičen satiričen spev. Kuplet.

Zupan, komičen satiričen spev. Kuplet.

Kavarica, komičen satiričen spev. Kuplet.

Knapov kuplet, komičen satiričen spev.

Divji in nedeljski lovci, komedija v 4 de-

janjih s petjem.

Cvrček za pečko, komedija v 3 dejanjih.

Zvonovi in topovi, verzifikacija. Odlo-

mek tragikomedije v 2 slikah.

Šteдилniki za gospodinjstva in gostinske obra-te — Stroji za pranje, posebni božični popust — Vsi kmetijski stroji na ugodna obročna plačila, ugodni priložnostni nakupi

trgovina s stroji **HANS WERNIG**

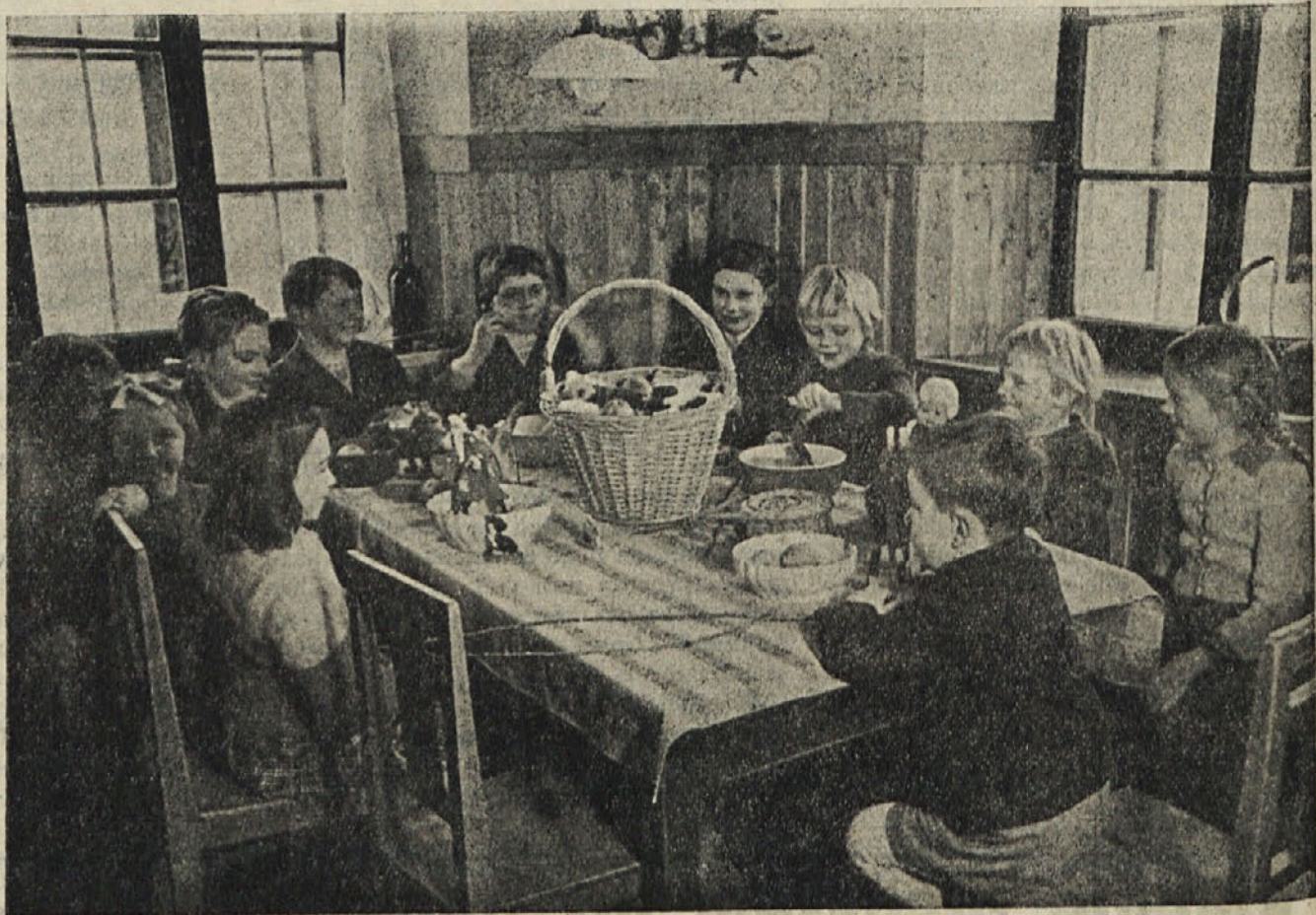
Celovec-Klagenfurt, Paulitschgasse 3

Vsak četrtek prodajna stojnica na Benediktinskem trgu

Oderuh: „Me veseli; pa le glejte, kako boste izhajali v tako dragem in elegantnem stanovanju?“

Dobra špekulacija. Krojač: „Od sv. Mihela smo torej skupaj v tej hiši; jaz pri tleh in Vi, gospod, pa zgoraj.“

Krojač: „Na vas se zanašam, gospod, da bodem kar spodaj ljudi oblačil, katere boste vi zgoraj slekli.“

Po obisku dobrega Miklavža

Zimska škropljenje
1952-53

Se enkrat pa moramo reči: Takoj sedaj pripravimo vse orodje, takoj sedaj prislonimo lestve ob sadno drevje in takoj sedaj na drevje! Očistimo sadno drevje in pripravimo vse potrebno za škropljenje! Ko pa pride čas, takoj začnimo s škropljenjem! Ne odlašaj na jutri, kar moreš storiti danes! Tega se zavedaj in drugo leto boš vesel velikega in lepega sadnega pridelka.

Tip in preparat	Firma	Koncentracija v odstotkih toplo- mrzlo- škropljenje		Čas škropljenja	Učinek	Opomba
I. Tipična sredstva za zimsko škropljenje						
Drevesni karbolinej iz mineralnega olja AMP 500	Agro. Bauten- und Pflanzenschutz G. m. b. H.	7.5 odst.	za breskve in marelice 3 odst. za ostalo drevje 4 odst.	Ko odpade listje, pa do takrat, ko se začne napenjati popje	Ščitaste uši (kapa- par), krvave uši; jajčeca krvavih uši, zmrzlikar, jabolčni zavijač; mah, lišaji;	Koncentracije škropiv, ki je navedena za „toplo“ škropljenje, nikakor ne smemo vzeti za „mrzlo“ škropljenje, ker bi bilo drugače popje močno poškodovano
Arbodrin, Univerzalni drevesni karbolinej iz mineralnih olj „Minoce“	Kwizda					
drevesni karbolinej EF/72-W	Kwizda					
Dobol M	Groß, Busetti & Co					
Dvojni karbozan „Universal“	Tagger					
Tagger 7515	Tagger					
Neodendrin-Universal	Avenarius					
Rumena olja						
Dytrol 13	Schell	5 odst.	2.5 odst.	Čim bolj pozno v spomladi, ko se začne popje napenjati, pa do malo preje, predno popje vzbrsti.	Ščitaste uši (kapa- par), krvave uši; jajčeca krvavih uši, zmrzlikar, jabolčni zavijač, rdeči pajek.	Samo „toplo“ škropljenje
Flavin (Gelböl Sandoz)	Sandoz	4 odst.	2 odst.			
Gelböl Tagger	Tagger	5 odst.	2.5 odst.			
Neodrol	Kwizda	5 odst.	2.5 odst.			
Paranicrol	Agro-Fattinger	3 odst.	0.5 odst.			
Paranicrol tekoč	Agro-Fattinger	4 odst.	2 odst.			
Paranicrol -- nov	Agro-Fattinger	5 odst.	2.5 odst.			
Druga:						
TABP 38	Pest Control	0.6 odst.	—			
II. Sredstva za pozno zimsko škropljenje						
Drevesni karbolinej emulgiran						
Arbodrin E	Kwizda	10 odst.	10 odst.	Čim bolj pozno v spomladi, ko se začne popje napenjati, pa do malo preje, predno popje vzbrsti.	Jajčeca listnih uši, zmrzlikar, jabolčni zavijač, pozno škropljenje proti jabolčnemu cveto- deru, ni uspešno proti kaparju (San José).	Je mogoče kombinirati z žvepleno-apneno in z bakreno-apneno brozgo. Priporočljivo le za pozno škropljenje, ko se je popje že napelo
Mešani karbozan	Tagger					
Drevesni karbolinej iz miner. olj, emulgiran						
Bolan „M“	Groß, Busetti & Co	10 odst.	10 odst.	Čim bolj pozno v spomladi, ko se začne popje napenjati, pa do malo preje, predno popje vzbrsti.	Jajčeca listnih uši, zmrzlikar, jabolčni zavijač, pozno škropljenje proti jabolčnemu cveto- deru, ni uspešno proti kaparju (San José).	Priporočljivo le za pozno škropljenje, ko se je popje že napelo
Mixdrin	Avenarius					
III. Sredstva za zimsko škropljenje						
Zvepleno-apnene brozge, normirane						
Baumöl dvojni „SKB-Agrarmarke“	Tagger	12 odst.	12 odst.	Uporabljati čim bolj pozno v pozni zimi pa najkasneje do malo preje, predno popje vzbrsti.	Proti pršicam, glivicam medene rose, skrlupu in glivičastim boleznim; proti kaparju slabše učinkovanje.	Priporočljiva škropiva v redni izmenjavi z oljnatimi škropivi ali za dodatno škropljenje! V 20-odstot. koncentraciji popolni učinek tudi proti kaparju!
Zvepleno-apnena brozga	Kwizda					
Zvepleno-apnena brozga	Leitner					
Zvepleno-apnena brozga	Medinger					
Zvepleno-apnena brozga	Rienzner					
Zvepleno-apnena brozga	Schanda					
Zvepleno-apnena brozga „Taco“	Tagger					

Gospa poučuje služkinjo, ki je na novo nastopila službo: „Torej, Mina, predvsem ne morem videti prahu.“ — Služkinja: „Izvrstno, gospa, jaz sem namreč tudi kratkovidna.“

DK 202

Motorne škropilnice za zaščito rastlin proti škodljivcem v sadjarstvu

KONRAD ROSENBAUER, LINZ

Podružnica in delavnica: **CELOVEC-KLAGENFURT, Bahnhofstrasse 26** **Telefon 2409**

Kupujte vse potrebščine za zimsko škropljenje pri

F. Schellander & Co.,

VELETRGOVINA Z BARVAMI

CELOVEC-KLAGENFURT, 10.-OKTOBER-STRASSE 1, TELEFON 19-66

Vsem Slovencem na Koroškem sporočamo, da je Vsemogočni poklical k sebi

JANKA LEPUŠICA

p. d. Fugarja na Ravnah pri Rožku

odličnega sodelavca na kulturnem in političnem ter gospodarskem polju, bivšega predsednika društva „Kot“, odbornika ledinske občine i. t. d., ki je umrl v soboto, dne 6. decembra 1952, v starosti 55 let in bil pokopan v torek, dne 9. decembra 1952.

Naj počiva v miru!

NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417,2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

14. dec.: 7.15 Verski govor — Glasba in pesmi. — 15. dec.: 14.30 Tedenski pregled — Mojstri besede (Heine). — 16. dec.: 14.30 Zdravnik — Po svetu. — 17. dec.: 14.30 Za gospodinjstvo — Pesmi (Bogomir Lumbar). — 18. dec.: 14.30 Za naše malčke. — 19. dec.: 14.30 Komentarji — Zanimivosti. — 20. dec.: 8.45 Poje „Studentski tercet s Tanzenberga“ — Šport. 18.30 Poje mešani zbor iz Šmihela pri Pliberku (dirigent Miha Sadjak). — 21. dec.: 7.15 Verski govor. Pester spored.

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327,1 m oddaja za inozemstvo.

13. dec.: 12.00 koncert — 12.00 jezikovni pogovori — 14.00 narodne pesmi — 17.00 komorni zbor — 18.15 lahka glasba — 21.15 plesna godba. — 14. dec.: 9.40 slov. narodne — 15.10 polke in valčki. — 15. dec.: 12.00 lahka glasba — 13.00 slov. narodne — 18.40 komorni zbor — 19.40 plesni sekstet. — 16. dec.: 12.00 koncert — 18.00 umetne in narodne — 19.40 orkester. — 17. dec.: 12.40 glasba — 14.40 veseli godci — 15.10 slov. narodne — 16.00 koncert — 17.15 harmonika — 18.00 filmska glasba — 21.00 orkester. — 18. dec.: 12.00 koncert — 13.15 polke in valčki — 14.00 vaški kvintet — 18.00 jugosl. zbori — 19.40 orkester — 30.10 slov. narodne.

RADIO TRST II

906,1 m ali 980 kr sek

Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45, 17.30—24.00 — Ob nedeljah: 8.00—24.00 — Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15. — Ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45, 23.15.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri. Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.

(val 50,25, 31,10, 25,55 in 196 m)

Poslušalce radia opozarjamo na slovensko oddajo, ki bo v nedeljo, dne 28. decembra, ob 9.35.

URADNE OBJAVE

UPRAVNI ODBOR

Kmečka gospod. zadr. z. o. j. v Dobrli vesi vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 14. decembra 1952, ob 9. uri v prostorih Hranilnice in posojilnice v Dobrli vesi s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora iz leta 1950.
2. Poročilo upravnega odbora.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Odobritev računskega zaključka iz leta 1950 in 1951 ter medbilanca za leto 1952.
5. Razrešnica staremu odboru.
6. Volitev novega upr. in nadz. odbora.
7. Sklepi o nadaljnjem delu.
8. Slučajnosti.

Ako ob določenem času ne bo zadostno število članov navzočih, se sklicuje za 10. uro nov občni zbor, ki bo z istim dnevnim redom pri vsaki udeležbi sklepčen.

Upravni odbor.

ZA PRIPRAVO KOLIN ČREVA

KUPITE VSAKE VRSTE

žlahtne in mešane začimbe, kolofonij in drugo
Dnevno točno razpošiljanje po pošti

V STROKOVNI TRGOVINI

MAX GRAMILLER

CELOVEC-KLAGENFURT, Adlegasse 14, Telefon 45-59

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. — Naročnina mesečno 3 šil., za inozemstvo 4 dolarje letno. — Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak. — Tiska tiskarna Družbe sv. Mohorja, vsi v Celovcu, Viktringer Ring 26. — Tel. štev. uredništva in uprave 45-58. — Poštni čkovni urad štev. 69.796.

Vam že dobro znana trgovina radijskih aparatov, dvokoles in šivalnih strojev

TRUPPE & ERMANN

se je preselila iz Widmannngasse 20 na WIDMANNNGASSE 41 v novo zgrajeni Pufitschhaus (vogal Kirchenplatz); prodajalna je že v novi hiši. Prosimo Vas za Vaše nadaljnje zaupanje in cenjeni obisk.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Precht

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30

Od 12. do 15. XII.: „Liebe im Finanzamt“

Od 16. do 18. XII.: „Die schwarze Maske“

Stadtheater

Predstave ob 16. in 18. uri, ob nedeljkah tudi ob 20. uri.

Od 12. do 15. XII.: „Die Tochter des Kapitäns“

Od 16. do 18. XII.: „Kleines Glück zum Wochenende“

BELJAK VILLACH

Bahnhoftlichtspiele

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri dopoldne.

Od 12. do 15. XII.: „Colorado“

Od 16. do 18. XII.: „Sehnsucht nach Andalusien“

Ikon-Filmsko gledališče v Pliberku

Od 13. do 14. XII.: „Sensation im Zirkus“ (tudi za mladino)

Od 17. do 18. XII.: „Das Mädel aus der Konfektion“ (ni za mladino)

MALI OGLASI

Kdor išče delavca, kdor išče službo, ako kaj kupuješ, ako prodajaš — k vsemu Ti pripomore Mali oglas v „Našem tedniku“.

Oglašuj v našem listu

ZANIMIVOSTI

Kameleon, ki lovi žuželke s svojim jezikom, ima jezik, ki je dvakrat tako dolg kakor celo truplo kameleono.

Samo ona detelja, ki jo čebele oprašijo, more dati seme. Za 45 dkg semena morajo čebele oprašiti približno 75.000 deteljnih cvetov.

Otroške igrače

V NEDOSEŽNI IZBIRI

Nemške puže iz celuloide, avtomobilčki, železnice, vozički za puže, gugalni konji in vse, kar si otroško srce zaželi

Grüner

Celovec-Klagenfurt, Burggasse

Naša velika razstava Igrač je odprta

JUTRI BO PRAV TAKO KAKOR JE BILO VČERAJ IN DANES

Mnogo preko \$ 200.000

ob priliki

ŽREBANJA

dne 1. decembra 1952

našim zavarovancem izplačano. Jupiter-polica z izžrebanjem je zelo primerno božično darilo za vsakega

Jupiter vzajemno zavarovalno društvo. Fil. Dion. za Koroško in Vzhodni Tirol, Celovec-Klagenfurt, St.-Veiter Strasse 1.

IHR DACHDECKER LIEFERT WIEDER HATSCHEK'S ASBESTZEMENT-DACHPLATTEN DER MARKE:

Franz Fleischmann

CELOVEC - KLAGENFURT

Villacher Ring 5, Ecke August-Jaksch-Strasse

Mnogo vselja s praktičnimi in trajnimi božičnimi darili iz trgovske hiše

LODRON

BELJAK - VILLACH, Ledergasse 12

Preproge, tekači, linolej, zavese, volnene in šite odeje, namizno in posteljno perilo.

lepe oblike in poceni v veliki izbiri

BELJAK

Kullterer VILLACH

Italianenstr. 1

KÄRNTNER

AUTOSALON

lastnik Alex Polgar

HERRENGASSE 10

Celovec-Klagenfurt, Tel. 44-24

LOHNER-motorni kotalji in avtomobili

tovarniško novi ali priložnostni nakupi

Prodaja - nakup - komisija

PIVOVOD

„Ali ste že slišali, gospa Jezičnikova, mesto bo dobilo vodovod, da ženske ne bodo tako dolgo klepetale pri vodnjaku.“ — „No veste, gospod Pivovod, potem pa moramo dobiti tudi pivovod, da moški ne bodo tako dolgo posedali v krčmi.“

PRODAJA

PRAKTIČNO MISLITI — PRAKTIČNO DAROVATI

Na tisoče zadovoljnih odjemalcev v vsej Avstriji vedno znova potrjuje: BOŽIČNA DARILA NAROČITE PRI MODENMÜLLER GRAZ TO VAM PRIHRANI ČAS IN DENAR. — Nylon nogavice, brez napak, močne, trajne kvalitete samo 24.90; nylon nogavice, s finimi petljami, z varstvom za petlje, brez napak, samo 27.40; nylon nogavice, 1a kakovosti, zelo tanke, samo 29.80; originalne 100%-ne nemške perlon-nogavice, zelo strapacne, 1a 29.80; damske narebrene nogavice, 1a bombaž, v vseh barvah, kompletno dolge 9.95, 12.40; K. svilen nogavice, 1a brez napak 12.90; damske nogavice za vsako vreme, najboljša 1a kvaliteta, K. svila, platirane, najfinejše, brez napake 19.80; ljubki otroški žepni robčki, beli in barvni, samo 1.90; elegantni damski žepni robci, karirani, 3.90, posebno elegantni 5.—; izpreminjajoče se naglavne rute, naša novost, v štirih različnih barvah, samo 13.80; volneni prti, enobarvni, v različnih pastelnih barvah 12.80, posebno težka kvaliteta 14.50; volneni šali, hrapavi, karirani v več barvah, samo 9.80; damske garniture, čisti bombaž, najfinejša kvaliteta, mehke in tople, velikost 3—6 od 22.90 do 29.80; damski perl-moderci, z dolgimi rokavi, zelo topli, velikost 3—6, 19.80 do 26.90; damske srajce s pod pazduho sponko, čisti bombaž, velikost 3—6, 14.90 do 19.80; damske nočne srajce iz trikoja, do tal segajoče, tople 53.90; damske nočne srajce iz flanele, zelo rahle, tople 57.90; damske volnene hlače, edinstvena posebna cena, velikost 3—6, 18.50 do 29.80.

Kravate, znamke Goldsiegel, Bemberg-svila, mnogo krasnih vzorcev 9.80 in 12.90; moške srajce, čisti bombažni french, karirane in črtkaste do velikosti 42, samo 38.90; moške srajce iz flanele, strapacna kakovost, pretkane, črtkaste samo 45.—; športne in smučarske srajce iz flanele, pretkane, barvno karirane 53.90; moške volnene spodnje hlače, zelo tople, sive in peščeno-barvne, po velikosti 34.50 do 39.80; moške nočne srajce iz flanele, mehke in tople 65.—; moške pižame iz flanele, prvovrstna kvaliteta, modno črtkaste 89.50; tiger-moške nogavice, mehke in tople 9.80; Nappa-usnjene rokavice, s prvovrstno pleteno podlogo, za dame 99.50, za moške 119.—; moške rokavice iz srnjakovega usnja, sive II W samo 69.—; moške rokavice dvojno pletene, 1a, posebno tople 29.80; rokavice brez prstov, dvojno pletene, res tople in strapacne, v mnogih barvah in vzorcih, za otroke 16.90, za dame 19.80 in 21.90.

Frotirane brisače, 1a bombaž, indanthren, 45 x 90 11.90, 50 x 100 17.90, težka kvaliteta 21.90; prvovrstno prepletene namizni prti, lepi vzorci 140 x 140, na obeh straneh uporabni, zelo pralni, samo 29.80; flanelne rjuhe, strapacne, kompletno velike, bele z barvno borduro samo 39.70, sive z borduro 42.50, najboljša kvaliteta, barvne z borduro samo 49.40; brisače, bombaž, trajne barve, neobrobjeni 7.90; brisače za posodo, neobrobjene 4.95.

Krasne volne za obleke, modni karo, se ne mečkajo, 80 cm samo 19.80; barhenti za obleke in noše, v vseh barvah 12.90; prvovrstna flanela za perilo, v vseh barvah 10.30; rožičasta 12.90; športne flanele za srajce in bluze, prepletene, pisano karirane 14.90; molino, močan, brez napak, enkratna širina 4.90; molino za rjuhe, kvaliteta čistega bombaža, posebno močan, 150 cm samo 16.50; posteljnina rožasta ali plavo rožičasta 120 cm 14.40 in 16.70; posteljina, prepletana, rdeča ali plavo črtkasta, 120 cm samo 13.90; barhenti za spodnje hlače, plavo črtkasti, zelo topli, samo 11.90; kotenina za predpasnike, pisana, strapacna samo 11.90; barhenti za nočne suknje, krasni vzorci, topli samo 16.90; 1a bombažni gradel za matrace, 120 cm, črtkasti 19.80.

Domača volna, siva, 5 dkg 2.95, 4.35, bela 5.20; volna z znamko, v vseh barvah 4.10; prvovrstno toaletno milo, fino parfimirano, lepi zavojčki za darila po 3 kose 4.50, 5 kosov 5.80, najfinejše, 8 kosi 9.80.

Prosimo vse svoje odjemalce, da takoj naročijo; potrudili se bomo, da bomo naročila, ki dospejo do 20., odposlali še isti dan. Specialna razpošiljalna trgovska hiša MODENMÜLLER, že od 1894, GRAZ, Murgasse 19. Dnevno razpošiljanje po povzetju. Zavojnina gratis. NAŠA GARANCIJA: AKO VAM NE BO DOPADLO, ZNAMENJAMO ALI VRNEMO DENAR.

Dobro jutro — dober dan,
SCHLEPPE-pivo vsaki dan!